

Elina Ahopelto

**Nuorten aikuisten toiminta ja jumalanpalveluselämä
Katariinan seurakunnassa**

Opinnäytetyö

CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Lokakuu 2015

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö	Aika	Tekijä/tekijät
Humanistinen ja kasvatusala, Ylivieskan yksikkö	Lokakuu 2015	Elina Ahopelto
Koulutusohjelma		
Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö		
Työn nimi		
NUORTEN AIKUISTEN TOIMINTA JA JUMALANPALVELUSELÄMÄ KATARIINAN SEURAKUNNASSA		
Työn ohjaaja	Sivumäärä	
KM Sari Virkkala	75 + 2	
Työelämäohjaaja		
Seurakuntapastori Juhana Markkula, Turun Katariinan seurakunta		
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli perehtyä Turun Katariinan seurakunnan nuorten aikuisten toiminnan kehittämisen tarpeisiin sekä siihen, miten nuoret aikuiset hoitavat jumalanpalveluselämäänsä. Haastattelututkimuksena toteutetussa laadullisessa tutkimuksessa tutkimusaineisto kerättiin haastattelemalla seurakunnan työntekijöitä ja nuorten aikuisten toimintaan osallistuneita nuoria aikuisia. Työn hankkeisti Katariinan seurakunta.</p> <p>Teoriaosassa käsiteltiin nuoria aikuisia, heidän tuomaansa haastetta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle ja jumalanpalvelusta.</p> <p>Tutkimuksessa selvisi, minkälaista nuorten aikuisten toimintaa Katariinan seurakunnassa järjestetään, ja mitä haasteita ja kehittämistarpeita toiminnassa on. Tutkimuksessa käsiteltiin myös nuorten aikuisten jumalanpalveluselämän merkityksellisyyttä, kehittämistä ja hoitamista. Tutkimuksessa tuli esiin sekä nuorten aikuisten että toiminnan parissa työskennelleiden työntekijöiden näkökulmia. Tuloksista ilmeni, että nuorten aikuisten toiminnassa suurimpia kehittämistarpeita ovat kokoavan toiminnan lisääminen, tiedotus ja mainonta sekä verkostoituminen. Nuorilta aikuisilta ja työntekijöiltä löytyi samankaltaisia ajatuksia toiminnan kehittämisestä. Suurin osa haastatelluista nuorista aikuisista hoiti jumalanpalveluselämäänsä jollain tavalla seurakunnassa tai kristillisessä yhteisössä.</p>		
Asiasana		
Haastattelu, jumalanpalvelus, kirkko, nuori aikuinen, seurakunta, tutkimus		

ABSTRACT

<p>CENTRIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES Humanities and Education, Ylivieska</p>	<p>Date October 2015</p>	<p>Author Elina Ahopelto</p>
<p>Degree programme Bachelor of Humanities, Community Educator</p>		
<p>Name of thesis ACTIVITIES FOR YOUNG ADULTS & DIVINE SERVICE LIFE IN ST CATHERINE'S PARISH</p>		
<p>Instructor M.Ed Sari Virkkala</p>	<p>Pages 75 + 2</p>	
<p>Supervisor Pastor Juhana Markkula, The Parish of St Catherine</p>		
<p>The aim of this thesis was to learn what how the activities for young adults would need to be developed in the parish of St Catherine's and to study how young adults take care of their church service life. In this qualitative study parish workers as well as young adults who had participated in activities targeted for them were interviewed. This thesis was commissioned by the parish of St Catherine.</p> <p>In the theoretical part the focus was on young adults and the challenge the have brought for the Evangelical Lutheran Church of Finland as well as worship.</p> <p>In the study it was discovered what kind of activities were offered for the young adults in the parish of St Catherine's and what kind of challenges and development areas there are. In addition the thesis studied the meaningfulness of the young adults' worship life, what would need to be developed and also how they took care of their worship life. Both points of views were present in this study: the young adults' and the worker's. How to reach more new participants, the publicity and advertising and also the cooperation with different operators were seen as the three most important areas that would need development. Both young adults and parish workers shared the same views on the areas which needed developing. The most of the interviewed young adults took care of their worship life in some way either in parish or in other Christian communities.</p>		
<p>Key words Church, interview, parish, research, young adult</p>		

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	3
2 NUORET AIKUISET	5
2.1 Aikuisuus	5
2.2 Identiteetti ja kehitys	6
2.3 Arvot ja vapaaehtoisuus	8
2.4 Kirkon haasteet	11
2.4.1 Uskonnollisuus Suomessa	12
2.4.2 Kirkko ja nuoret aikuiset: yhteys pätkii?	12
2.4.3 Yhteyden rakentaminen	13
2.5 Nuorten aikuisten toiminta Katariinan seurakunnassa	15
3 JUMALANPALVELUSELÄMÄ	17
3.1 Jumalanpalveluksen taustaa	17
3.2 Tavoitteet, haasteet ja osallisuus	18
4 TUTKIMUSONGELMAT JA -MENETELMÄT	22
4.1 Tutkimusongelmat	22
4.2 Tutkimusmenetelmät	24
4.2.1 Menetelmät aineiston keräämisen taustalla	24
4.2.2 Toteutus	25
5 TUTKIMUSTULOKSET	27
5.1 Perustieto	27
5.1.1 Nuorten aikuisten toiminta	28
Nuoret aikuiset	28
Työntekijät	30
5.1.2 Jumalanpalveluselämä	31
Nuoret aikuiset	31
Työntekijät	33
5.2 Toiminta	34
5.2.1 Toiminnan kuvaus	34

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Nuoret aikuiset	34
Työntekijät.....	36
5.2.2 Jumalanpalveluksen kuvaus.....	38
Nuoret aikuiset	38
Työntekijät.....	40
5.3 Syyt ja merkitys	41
5.3.1 Syyt ja merkitykset nuorten aikuisten toiminnan taustalla	41
Nuoret aikuiset	41
Työntekijät.....	44
5.3.2 Jumalanpalveluksen merkityksiä nuorille aikuisille	47
Nuoret aikuiset	47
Työntekijät.....	48
5.4 Kehittäminen	48
5.4.1 Nuorten aikuisten toiminnan kehittäminen.....	49
Nuoret aikuiset	49
Työntekijät.....	53
5.4.2 Jumalanpalveluksen hoitamisen kehittäminen.....	57
Nuoret aikuiset	57
Työntekijät.....	60
5.5 Pohdiskelleva yhteenveto.....	62
6 POHDINTA	70
LÄHTEET	73

1 JOHDANTO

Opinnäytetyö tutkii Turun Katariinan seurakunnan nuorten aikuisten toiminnan kehitystarpeita, nykytilannetta sekä nuorten aikuisten suhdetta jumalanpalveluselämään. Vuosina 2008–2011 kirkosta erosi jäseniä enemmän kuin koskaan aiemmin vastaavalla ajanjaksolla: noin 5,3 % jäsenistä, joista vuonna 2010 kirkosta eronneita oli noin kaksi prosenttia. Viime vuosina juuri 18 vuotta täyttäneitä eroaa Suomen kirkosta poikkeuksellisen paljon ja heikoimmin kirkko tavoittaa 18–29-vuotiaiden ikäryhmän. Kirkkosuhde katkeaa monilla opiskelijapaikkakunnalle muuttaessa. (Haastettu kirkko 2012, 83–84, 91.) Nuoret aikuiset lukeutuvat siihen ikäryhmään, joka on kaukaisimpana kirkosta. Kirkosta katoavaa ikäryhmää saapuu säännöllisesti opiskelijakaupunkeihin, mutta miten paikalliset seurakunnat tavoittavat heidät? Katariinan seurakunnan alueella nuorten aikuisten ikäryhmän osuus väestöstä on suuri, mikä herättää kysymyksen, miten seurakunnassa nuorten aikuisten työtä tehdään. Sujuuko nuorten aikuisten tavoittaminen ja toiminta hyvin, vai onko toiminnassa jotain kehitettävää?

Katariinan seurakunnan pyhän Katariinan kirkko on keskellä opiskelijoiden asuttamaa aluetta, eli sijaintinsa puolesta se on ihanteellisessa paikassa nuorten aikuisten kannalta, mutta käykö kirkossa nuoria aikuisia? Jumalanpalvelus on yksi kirkon perinteisimpiä toimintamuotoja, josta kirkon tunnistaa kirkoksi (Haastettu kirkko 2012, 92). Mutta onko nykypäivänä jumalanpalvelukselle tarvetta nuorten aikuisten keskuudessa?

Opinnäytetyön teoriaosassa käsitellään aihekokonaisuuksina nuoria aikuisia, heidän kirkolle tuomaansa haastetta sekä jumalanpalveluselämää. Tutkimusosassa tutkitaan haastatteluilla kerätyn aineiston avulla, mitä kehitettävää Turun Katariinan seurakunnan nuorten aikuisten toiminnassa on ja miten nuoret aikuiset hoita-

vat jumalanpalveluselämäänsä. Opinnäytetyö on hankkeistettu Turun Katariinan seurakunnalle.

2 NUORET AIKUISET

Nuoren aikuisen –käsite on haasteellinen, sillä ikäryhmä sisältää arvoiltaan, elämäntilanteiltaan ja kulttuureiltaan hyvin erilaisia ryhmiä. Nuoret aikuiset määritellään valtionhallinnossa 18–29-vuotiaiksi, mutta nykyisessä kulttuurissamme nuoren aikuisuuden voidaan katsoa jatkuvan yli kolmenkymmenen ikävuoden. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 12.) Opintojen jatkuessa yhä kauemmin ja nuorten aikuisten lykätessä perheen perustamista myöhemmäksi, voidaan nuoruuden katsoa pidentyneen (Aapola & Ketokivi 2014, 8). Tyypillisiä piirteitä nuorelle aikuiselle ovat muun muassa oman identiteetin muodostumisen lisäksi itsenäistyminen sekä asettumattomuus (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 12).

2.1 Aikuisuus

Aikuisuuden määritelmä eli se, mitä aikuisuus on, ei ole itsestään selvää nyky yhteiskunnassa. Yhtä selkeää kaavaa tai hetkeä aikuistumiselle ei ole, vaan reittejä aikuistumiseen on monia. (Aapola & Ketokivi 2014, 7; Salonen 2014, 67). Aikuisuuteen liitetään perinteisiä oletuksia materiaalistien ja ulkoisten ehtojen täyttymisestä: koulutuksen päättäminen, taloudellinen itsenäisyys ja perheen perustaminen. Nämä ovat edelleen merkittäviä aikuisuuteen yhdistettäviä piirteitä, mutta niiden toteuttamista usein lykätään (Aapola & Ketokivi 2014, 20.) Nuorten aikuistuminen on joukko toisiinsa liittyviä siirtymiä, joita he tekevät eri elämänalueilla, kuten työelämän, koulutuksen ja ihmissuhteiden piirissä. Nuorten taustasta ja elinympäristöstä riippuen erilaiset siirtymäprosessit vaihtelevat eri yksilöillä ja voivat olla keskenään ristiriitaisia. (Aapola & Ketokivi 2014, 10–11.) Aikuistumista käsittelevissä pohdinnoissa painopiste on siirtynyt ulkoisista piirteistä yksilön henkisen kypsymisen korostamiseen (Aapola & Ketokivi 2014, 21).

Pidentyneen nuoruuden kulttuuriin liittyvää elämäntyyliä on kritisoitu itsekkyydestä, ikävien velvollisuuksien lykkäämisestä mahdollisimman pitkälle sekä omien nautintojen maksimoinnista. Toisaalta pidentynyt nuoruus pitää usein sisällään epävarmuuden olotilan jatkumista, jolloin omaa itseä etsitään ja yritetään rakentaa hyvää tulevaisuutta epäselvien ja ristiriitaisten odotusten ja sääntöjen varassa. (Aapola & Ketokivi 2014, 23.)

Nuoruudesta aikuisuuteen siirtyminen tapahtuu ikävuosina 17–22, jolloin nuoruudelle tyypillinen elämänrakenne väistyy ja edellytyksiä nuoren aikuisen elämänrakenteen omaksumiselle syntyy. Siirtymä, joka seuraa varhaisaikuisuutta 28–33-vuotiaana, pitää sisällään vaiheen, jossa arvioidaan uudelleen siihen mennessä tehtyjä elämänratkaisuja. Seuraavan vaiheen kausi 33–40-vuotiaana on vakiintumista, jolloin toteutetaan uudelleen harkittuja ratkaisuja. (Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Nurmi & Ruoppila 2014, 180–182.)

2.2 Identiteetti ja kehitys

Elämänkaaripsykologiassa, joka usein liitetään kehityspsykologian piiriin, nähdään ihmisen kehitys kokonaisuutena, joka on jokaisella ihmisellä ainutlaatuinen ja yksilöllinen. Elämänkaaren aikana toteutuvista kehitystapahtumista voidaan kuitenkin havaita yleisiä lainmukaisuuksia, joita voidaan tarkastella muun muassa eri ikävaiheiden kautta. (Dunderfelt 2011, 13–16.) Nuoret aikuiset ovat laaja kirjo eri-ikäisiä yksilöitä, joiden elämään kuuluu erilaisia kehitystapahtumia.

Nuori aikuinen käy läpi niin nuoruuden loppuvaihetta (18-20v.) kuin myös jäsenytymisen vaihetta, johon sisältyy muun muassa varhainen aikuisikä (20-40v.). (Dunderfelt 2011, 35, 85–97.) Aikuisuuden kynnyksellä monet nuoret etsivät omaa paikkaansa yhteiskunnassa ja käyvät läpi niin sanottua etsikkoaika. Yleensä 20-

ikävuoden jälkeen kehityksen painopiste siirtyy ihmisen niin sanotusta perusvaiheesta yksilöllisyyden kehityksen puolelle. Kehitysvaiheen selvimmin erottautuvia piirteitä ovatkin: matkustaminen, työ, perheen perustaminen ja opiskelu. Vaiheen kehitystehtäviä ovatkin: elämänkumppanin valitseminen, perheen perustaminen, avioliitossa elämään oppiminen, lasten kasvattaminen, ansiotyön aloittaminen, kodin hoitaminen, ja niiden sosiaalisten ryhmien löytäminen, joihin tuntee kuuluvansa sekä yhteisöllisen vastuun ottaminen. Näiden lisäksi yksilö kamppailee sisäisten muutospaineiden kanssa: opittujen arvojen, asenteiden ja toimintamallien kohtaamista, oman persoonallisuuden muokkaamista ja minuuden etsintää. (Dunderfelt 2011, 95, 97.)

Monien nuorten aikuisten identiteetti muotoutuu sosiaalisen verkoston, kuluttamisen ja harrastuksen sekä siihen liittyvän alakulttuurin kautta (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 31). Identiteetin eli yksilöllisyyden elämänmittaista kehitystä käsitellään Erik H. Eriksonin psykososiaalisessa kehitysteoriassa, jossa ihmisen kehitys jakautuu vaiheisiin, joihin erinäiset kehitystehtävät kuuluvat. Varhaisen aikuisuuden vaihe sijoittuu kehitysteoriassa nuoruuden lopun ja keski-ikä alkamisen väliin. Tuolla välillä nuori aikuinen, joka on tullut itsetietoiseksi, lähtee etsimään omaa tehtäväänsä ja paikkaansa sekä ihmissuhteitaan maailmasta. Vaiheen kehitystehtäviä ovat: läheisyys ja solidaarisuus, joiden vastakohtana on eristäytyminen. (Ahonen ym. 2014, 231–236.)

Aikuisuus on täynnä erilaista sosiaalista ja yhteiskunnallista toimimista muun muassa työelämässä, perheessä ja harrastusten parissa. Nuori aikuinen etsii ympäristöä, jossa hän voisi löytää vastineen sisäisille pyrkimyksilleen ja odotuksilleen siitä, mitä elämä voisi hänelle antaa ja mitä elämä oikeastaan on. (Dunderfelt 2011, 95, 97.) Nuorten aikuisten haasteita työelämässä ovat nykyään muun muassa itseohjautuvuus, omien rajojen asettaminen, työn psyykkisen rasit-

tavuuden kasvu, työmäärän hallitseminen sekä elämää täysillä elämisen vaatimus työelämän lisäksi muilla elämänosa-alueilla. Sosiaaliset verkostot ovat kasvaneet ja perheroolit uudistuneet verrattuna aiempiin sukupolviin. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 31.) Ulkoisesti kaksikymmenvuotias varhaisaikuinen voi olla valmis maailmaan, mutta hänen kokemusmaailmansa tasapaino on monella tavalla vielä saavuttamatta. Pelkoa voidaan tuntea omaa itseä, maailman hätää ja menestymistä kohtaan sekä mahdollisuudesta joutua aikuisuuden asenteiden, kritiikin ja ihanteettomuuden musertamaksi. Tärkeimpiä aikuisuuden haasteita on itsetuntemus yksilön joutuessaan uudelleen arvioimaan periaatteitaan ja käyttäytymistään. (Dunderfelt 2011, 101–105.)

Mukautuminen uuteen elämänvaiheeseen alkaa, kun nuoruuden vapaat vuodet hiljalleen jäävät taakse itsenäisen suunnittelun, ajattelun ja vastuun ottamisen lisääntyttyä. Sisäisen itsenäistymisen aika alkaa kolmenkymmenen ikävuoden seu-
duilla. Kolmannen vuosikymmenen puolenvälin lähestyessä ihminen huomaa, ettei hän jaksakaan olla kaikessa mukana ja hänelle tulee tarve rajata elämänsä itselleen tärkeimpiin asioihin ja harrastuksiin. Tässä iässä usein arvioidaan uudelleen elämänsuuntaa myös sitä mahdollisesti korjaten. (Dunderfelt 2011, 101–103, 109–110.)

2.3 Arvot ja vapaaehtoisuus

Nuorten aikuisten arvot ovat yleensä samat kuin nuorempina, mutta suurten ideologioiden sijaan he suosivat pieniä projekteja toteuttaa arvojaan ja ideologiaansa. Esimerkkejä omien arvojen toteuttamisesta voivat olla muun muassa kirpputorit, kierrätys tai kasvissyönnit. (Kumpulainen & Gothoni 2006, 256.) Nuorten aikuisten elämä on kuvauksia uusien kulttuurien, asenteiden, ihmisten, ideologioiden ja arvojen sekä oman persoonallisuutensa erilaisten piirteiden kohtaamisesta. Kysymykset, joita hän kysyy tyypillisimmin itseltään, ovat muun muassa: mi-

hin pystyn elämässäni? Osaanko valita sopivan ammatin itselleni? Pärjääkö yksin? Kuka oikeastaan olen? Miksi reagoin ja tunnen näin? Miksen saa tehdä mitään elämälleni? Hyveinä nähdään rehellisyys ja aitous itseä ja muita kohtaan sekä spontaanisuus. Uusia maailmankatsomuksia ja ajatusmalleja kohdataan, ja ihanteet tulisi saada suoraan käytäntöön. Sisäisen rauhattomuuden rinnalla koetaan kuitenkin vahvuutta ja rohkeutta, jota usein myöhemmässä elämänvaiheessa jäädytään kaipaamaan. Nuorten aikuisten elämä on itsekeskeistä, vaikka hän ei sitä itse usein havaitse tai myönnä. (Dunderfelt 2011, 100.)

Vapaaehtoisuus antaa mahdollisuuden vastuunkantajalle vahvistaa tiettyjä alueita elämässään tekemällä asiaa, johon voi sisäisesti sitoutua. Hän voi käyttää vapaaehtoistehtävää välineenä elämänsuuntansa ohjaamiseen tai vahvistamiseen, milloin hän voi pyrkiä vahvistamaan valitsemiaan puolia identiteetissään. (Sorri 2005, 130.) Hieman yli kahdenkymmenen ikävuoden iässä monet ihmiset hakeutuvat elämänuralleen, perehtyvät opiskelemaansa ammattiin ja viimeistelevät maailmankatsomustaan. Ikävaiheen kehitykseen ei useinkaan kuulu ulkoisesti suuria muutoksia vaan kehitys on piilevää kypsymistä, minkä johdosta ikävaiheen merkitys maailmankatsomukselle usein unohtetaan. (Köykkä 2014, 196–197.)

Osallistuminen on tahto- ja motivaatiokysymys, mikä voi tuoda kokemuksen, kuuluisuuden ja mukanaolon tunnetta. Sosiaalisena olentona ihminen kaipaa osallisuutta, mikä on ennen kaikkea kokemus- ja tunneperäinen asia. (Harju 2005, 68–69.) Nykyajan yhteisöllisyys on yksilöllistä yhteisöllisyyttä eli se antaa tilaa yksilöllisyydelle, moniarvoisuudelle ja monikulttuurisuudelle sekä hyväksyy yhteisöllisyyden eri muodot. Tällaisessa yhteisöllisyydessä ihmistä motivoi ennen kaikkea itselle tärkeät asiat. (Harju 2005, 73, 75.) Motivaatiolla tarkoitetaan sisäisiä ja ulkoisia tekijöitä, jotka saavat ihmisen toimimaan (Yeung 2005, 84). Nuoret aikuiset, jotka ovat vapaaehtoistyöntekijöitä, pitävät tärkeinä usein sosiaalisia verkostoja ja sosiaalisuutta. Rekrytoinnin kannalta olisi hyvä tarkastella, että millaisia vapaaeh-

toistoiminnan mahdollisuuksia, tietolähteitä ja verkostoja on tarjolla. Opiskelijat ja nuoret ovat yleensä kiinnostuneita vapaaehtoistoiminnasta, jos heitä pyydetään siihen mukaan. (Yeung & Grönlund 2005, 183, 188.) Vapaaehtoismotivaatiota tutkinut Anne Yeung on haastatteleamalla Suomen evankelisluterilaisen kirkon tai kirkollisen yhdistyksen vapaaehtoisia, selvittänyt erilaisia vapaaehtoisuuteen liittyviä tekijöitä. Tutkimuksessa selvisi muun muassa erilaisia asioita, joita vapaaehtoistyö antoi tekijöilleen. Näitä olivat esimerkiksi itsensä toteuttaminen, henkilökohtainen hyvinvointi, emotionaaliset palkinnot, ryhtiä ajan käyttöön, työkokemus, henkilökohtainen kasvu, halua auttaa ja levittää auttamishalua. Vapaaehtoistyöhön hakeuduttiin muun muassa seuraavista syistä: ylläpitämään omaa jaksamista, saadakseen laajennusta omaan elämänpiiriin, oppimaan uutta ja muutoshaluisuuteen. Myös mahdollisuus omien arvojen toteuttamiseen toiminnassa sekä kanavan löytäminen niin evankelioimiseen kuin henkiseen tai hengelliseen kasvuun koettiin tärkeäksi. (Yeung 2005, 105–117.)

Eri ihmisten elämässä uskonnon sosiaaliset ja psykologiset tekijät vaihtelevat. Kyseiset tekijät, tai funktiot, voidaan määrittää muun muassa sen mukaan millaista persoonallisuustyyppiä ihminen edustaa. Esimerkiksi uskonnollinen aktiivisuus voi näyttäytyä ulospäin samankaltaiselta eri ihmisten kesken, mutta täyttääkin aivan erilaisia tarpeita. Kirkossa käynti voi merkitä ensimmäiselle kävijälle ennen kaikkea sosiaalista tilannetta, jossa kävijä haluaa niin sanotusti näyttäytyä muille, joiden kanssa hän haluaa olla hyvissä suhteissa. Mutta toiselle taas uskonnon sanomalla on tärkeä rooli hänen elämässään, milloin hänen suhteensa uskonnon sisältöön todennäköisesti määrittää hänen osallistumisensa. (Geels & Wikström 2009, 304.) Ihmisillä on siis erilaisia motiiveja ja tarpeita, joita he pyrkivät täyttämään osallistuessaan erilaisiin uskonnollisiin aktiviteetteihin. Kirkon kannalta tarkasteltuna hyvän tekeminen ja yhdessä toimiminen vapaaehtoisena voivat myös vahvistaa uskoa ja seurakuntayhteyttä. Kirkon vapaaehtoisista moni kokee myös,

että heidän tekemänsä työ on antoisaa, ja että siinä pääsee rakentamaan ryhmää ja yhteisöllisyyttä sekä elämään seurakuntalaisten kanssa yhdessä. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 127, 135.)

2.4 Kirkon haasteet

Modernissa yhteiskunnassa uskonnon roolin on uskottu muuttuvan rajoitetumaksi, mikä voi näkyä yhteiskunnallisen maallistumisen tasolla eli uskonnon vaikutuksen vähenemisenä yhteiskunnan sosiaalisessa elämässä. Kuitenkin yksityinen uskonnollisuus on lisääntynyt, vaikka kasvava joukko ihmisiä on irtautumassa etäälle institutionalisoidusta uskonnosta. (Geels & Wikström 2009, 391–393.) Hengellisyys ei siis ole välttämättä vähenemässä, vaikka sekularisaatiosta eli maallistumisesta on viitteitä. Hengellisyydessä nuoret aikuiset antavat painoarvoa ennen kaikkea omalle sisäiselle kokemukselleen ja omien tarpeiden toteuttamiselle ja tutkiskelulle. Nykyajan nuori aikuinen haluaa uusin tavoin ilmaista hengellisyyttään ja arvojaan, mihin he välttämättä eivät koe tarvitsevansa kirkkoa. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 40, 42–43.) Institutionaalisen uskonnon muodot, kuten kirkko, koetaan yksilön spiritualiteettia ja vapautta rajoittavaksi. Aidon uskonnollisuuden ajatellaan löytyvän perinteisten instituutioiden ulkopuolelta. Kuitenkin suhtautuminen kirkkoon on usein ennemminkin myönteistä tai neutraalia kuin kielteistä. (Kosunen 2006, 276–277; Hauta-aho & Tornivaara 2009, 41; Niemelä 2006, 60.) Uskonnollisuus korostuu ennen kaikkea kirkon parissa tehdyssä vapaaehtoistyössä, mutta on läsnä myös sen ulkopuolella. (Yeung & Grönlund 2005, 184–186.)

2.4.1 Uskonnollisuus Suomessa

Uskonnollisuus on moniulotteinen ilmiö, jota voidaan mitata eri tavoilla. Vuonna 2008 kerätyssä ISSP aineistossa selvisi, että suomalaisista itseään uskonnollisena piti noin kaksi viidestä. Noin 20 % suomalaisista kertoi uskovansa Jumalaan ilman epäilyjä, ja 25 % epäilystä huolimatta uskoi Jumalaan. Jumalan sijasta jonkinlaiseen korkeampaan voimaan uskovia oli 16 % aineiston kyselyyn vastanneista. (Ketola 2011, 10, 12.) Suomalaisten uskonnollisuutta ei luonnehdittu tutkimuksessa voimakkaaksi, etenkin uskonnollisen osallistumisen jäädessä vähäiseksi. Suomalaisen enemmistön uskonnollisuutta tai suhdetta uskontoon kuvattiin maltillisiksi. (Ketola 2011, 23.) Globalisaation myötä niin sanottu uskonnollinen tarjonta on lisääntynyt, ja se antaa ihmisille mahdollisuuden halutessaan valita uskonnollisesta tarjonnasta haluamansa. Tämä ei vähennä uskonnollisuutta, vaan se saa uusia muotoja. (Helander 2003, 23.) Nykyajan ihmisen uskonnollisuus pitää sisällään sellaisia piirteitä, joiden takia siitä puhuttaessa suositaan myös käsitettä spirituaaliteetti. Näitä piirteitä ovat käytännön toiminnan, arvojen, kokemuksellisuuden ja elämäntavan korostaminen instituutioiden ja oppien sijaan. Uusille sukupolville vaikuttaisi kuitenkin olevan hankalaa löytää perinteistä polkua luterilaisen hengellisyiden äärelle. (Ketola 2010, 144, 158.)

2.4.2 Kirkko ja nuoret aikuiset: yhteys pätkee?

Kirkon käyttämä kieli ja ilmaisu sekä toimintamuodot eivät tänä päivänä puhuttele nuoria aikuisia, vaikka kristillinen perinne, arvopohja ja kulttuuri vaikuttavat heidän ajatteluunsa. Kristillisen identiteetin syntymisen ja vahvistamisen edistäminen on tärkeää kirkolle. Uskonnolliseen tietämykseen, ajatteluun ja kieleen liittyvät tiedot ovat monilla kirkkoon etäisessä suhteessa olevilla puutteelliset, jolloin ihminen voi helposti rakentaa median luomien mielikuvien varassa vääristyneitä

tulkintoja Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 13–14; 50-51.) Jälkimodernissa yhteiskunnassa yhteiskuntaa koossa pitävänä voimana eivät toimi enää traditiot. Kirkolla on tärkeä asema yhteyden luojana kansallisella ja kulttuurisella tasolla, sekä toimia yhteisöllisen ja kansallisen siteen symbolisena ylläpitäjänä, vaikka sen toimintoihin osallistuminen olisi vähäistä. (Hellerlander 2003, 24.)

Nuoret aikuiset, jotka kuuluvat kirkkoon, pääasiassa perustelevat jäsenyyttään elämänvaihesidonnaisilla syillä: mahdollisuus kirkolliseen vihkimiseen ja lapsen kastamiseen. (Niemelä 2006a, 58–59). Kirkon tulisikin vahvistaa jäsenyyttä eli syitä, miksi kuulua kirkkoon (Palmu 2010, 139). Kirkosta eronneet nuoret aikuiset muodostavat neljä ryhmää: kirkkoon välinpitämättömästi suhtautuvat kirkollisveron maksamista välttävät, kirkon kannanottoihin pettyneet, kutsumus muun uskonnollisen yhdyskunnan pariin ja omien vanhempien mukana eronneet (Niemelä 2006b, 191).

Nuorille aikuisille sosiaalinen ulottuvuus on tärkeä, sillä suurelta elämykset eivät ole mitään ellei niitä voi jakaa samanhenkisten ihmisten kanssa. Kirkon ei koeta tarjoavan toimintayhteisöllisyyttä, jossa tuntee yhteenkuuluvuutta, etenkin jos ei allekirjoita tietynlaista elämäntapaa ja uskonnollista ideologiaa. Kirkkoon kuuluvilla nuorilla aikuisilla on usein perheessä uskovia läheisiä ja he ovat kiinnostuneita asioista, joista he kokevat kirkon kantavan yhteisöllistä vastuuta. (Kumpulainen & Gothoni 2006, 257–259.)

2.4.3 Yhteyden rakentaminen

Seurakunnissa on lisääntynyt nuorten aikuisten työ. Myös työn koordinointi seurakunnissa on jonkin verran lisääntynyt vuosina 2008–2011: yhä useammassa seu-

rakunnassa on juuri kyseessä olevasta työalasta vastaava työntekijä tai työntekijöitä. (Haastettu kirkko 2012, 165.) Suomen evankelis-luterilainen kirkko on todella työntekijäkeskeinen verrattuna melkein mihin tahansa toiseen kirkkoon. (Palmu 2010, 150). Kirkossa vapaaehtoistyön merkitys on kasvanut koko ajan, mikä merkitsee tarvetta kehittää, itse toiminnan lisäksi myös, seurakunnan työntekijöiden roolia. Työntekijän rooli on muuttumassa enemmän koordinoijan, valmentajan ja rohkaisijan suuntaan. Viestinnän merkitys on myös lisääntynyt: toimintaympäristönä Internet ja sosiaalinen media ovat välttämättömiä kirkon yrittäessä toteuttaa ajatustaan siitä, että sen on jalkauduttava sinne missä ihmiset ovat. Työntekijälle tämä voi tuoda koulutuksellista haastetta, joka vaikuttaa seurakuntien toimintatapoihin ja työnajan käyttöön. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 16–17.)

Kirkko haluaa vahvistaa jäsentensä mahdollisuuksia luoda uutta toimintaa ja antaa heille tilaisuuksia päästä myös kehittämään sitä. Kirkolla on myös halua tukea pienten toiminnallisten ryhmien syntymistä. Useita yhteisöjä ja ryhmiä, joissa jäsenet ovat tiiviisti sitoutuneita, toimiikin kirkon piirissä. Monet herätysliikkeet ovat tästä esimerkkejä. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden eri elementtejä, joita usein löytyy pienryhmissä, haluttaisiinkin vahvistaa ja soveltaa seurakunnissa. (Haastettu kirkko 2012, 406, 414.) Seurakunnallinen toiminta on luonteeltaan ihmisten omaehtoisuuteen perustuvaa, taloudelliseen voittoon pyrkimätöntä ja yhteisöllistä (Harju 2005, 66). Kirkolla on siis visiota ja halua kehittää toimintaansa tavoilla, jotka ovat myös sovellettavissa nuorten aikuisten toimintaan, jossa juuri osallisuudelle ja yhteisöllisyydelle on kysyntää. Yhteisöllisyyden kehittämisen tuomat haasteet seurakunnissa liittyvät perinteisesti työntekijäkeskeisiin toimintatapoihin ja niiden tuomiin seurakuntalaisen osallisuutta rajoittaviin tekijöihin. Yhteisöllisyyden kehittämisessä on kyse yksittäisten käytäntöjen kehittämisen lisäksi niiden taustalla olevien yhteisön asenteiden, arvojen ja ajattelutapojen uudistamisesta. Vaikka kirkon strategiamietinnöissä että paikallisseurakunnissa painotetaan juuri

osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, muutokset käytännön toiminnan tasolla ovat toteutumassa hitaasti. (Thitz 2013, 3-4, 45.) Nuorten aikuisten toiminnan aktivoituminen vaatii siis pitkämielisyyttä kaikilta (Helenius 2005, 351).

2.5 Nuorten aikuisten toiminta Katariinan seurakunnassa

Turun Katariinan seurakunta on osa Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymää ja sijaitsee Turussa, joka on yksi isoista opiskelijakaupungeista Suomessa. Alueellisesti moni-ilmeiseen seurakuntaan kuuluu kaksi kirkkoa: Varissuon kirkko ja Pyhän Katariinan kirkko (Mäkinen, 2014). Todella menestykselliseen työhön nuorten aikuisten parissa on edellytyksiä erityisesti suurissa kasvukeskuksissa sekä niiden lähiöseurakunnissa. Yleensä pienemmät, ja mikseivät isommatkin kunnat, joissa on korkeintaan toisen asteen koulutusta, jos sitäkään, kärsivät katoa nuorista aikuisista - ennen kaikkea niistä varhaisaikuisista, jotka muuttavat usein työn tai opiskelujen perässä suurempiin opiskelijakaupunkeihin. (Köykkä 2014, 190–191.)

Tämä opinnäytetyö keskittyy Katariinan kirkkoa ympäröivään alueeseen. Kaksikeskuksisen seurakunnan Katariinan kirkon asuinympäristöön lukeutuu runsaasti nuoriksi aikuisiksi määriteltäviä opiskelijoita. Opiskelijoiden runsaus selittyy Ylioppilas kylän eli Yo-kylän läheisyydellä. Se on pääasiassa opiskelijoiden asuttama asuinalue, josta matkaa kirkolle ja sitä ympäröiviin seurakunnan tiloihin on vähän. Nuorten aikuisten työtä koskevassa vuoden 2014 toimintakertomuksessa yhtenä tavoitteena olikin tavoittaa erityisesti Ylioppilaskylän alueella asuvat nuoret aikuiset. Toimintakertomuksessa kuvailtiin, miten kristilliseen seurakuntatoimintaan on suhteellisen helppoa saada mukaan osallistujia, jotka olivat aiemmin olleet mukana muussa seurakuntatoiminnassa, mutta niitä, joilla kokemusta seurakuntaelämästä ei ollut, oli haasteellista yrittää saada toimintaan mukaan. Tavoitteena oli myös pyrkiä antamaan mukana oleville nuorille aikuisille mahdollisuus omaan

hengelliseen kasvuun ja uudistumiseen sekä oman kutsumuksen totuttamiseen. Työalan parissa tehtävän työn integroitumista osaksi muuta seurakunnan toimintaa muun muassa messuelämän kautta, tavoiteltiin myös. Nuorten aikuisten messu- tai jumalanpalvelusyhteyden etsiminen ja mahdollinen löytäminen muualta kuin Katariinan seurakunnasta on tiedostettu tilanne. (Katariinan seurakunnan toimintakertomus vuodelta 2014.)

Katariinan seurakunnan nuorten aikuisten toimintaan osallistuu nykyisin noin 12 hengen kokoinen porukka, mikä mahdollistaa kohtuullisen hyvin henkilökohtaisen kohtaamisen nuoren aikuisen kanssa. Nuoret aikuiset koostuvat pääsääntöisesti opiskelijoista, jotka ovat itse päässeet osallistumaan toimintansa toteutukseen ja suunnitteluun. Nuorten aikuisten johtoryhmä (Virtaryhmä) on useamman vuoden toiminut ryhmä, jossa suunnitellaan toimintaa, jaetaan vastuuta ja ideoidaan sekä päätetään mihin suuntaan toimintaa halutaan viedä. Virtaryhmä tukee ja auttaa myös työstä vastaavaa työntekijää toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Osallistujat ovat vastanneet muun muassa iltojen juontamisesta, musiikista, rukouksesta, iltapalasta ja osin opetuksesta. (Katariinanseurakunnan toimintakertomus vuodelta 2014).

Nuorten aikuisten toiminta koostuu kerran viikossa Nummen seurakuntakodilla toteutetuista illoista, johon usein kuuluu raamatun opetusta, rukousta, iltapalaa sekä pienryhmäkeskustelua. Vaihtelevasti on järjestetty myös kerran kuussa messu tilojen vieressä olevassa Pyhän Katariinan kirkossa. Myös Alfa-kursseja on järjestetty, joista viimeisin päättyi 2015 keväällä. Alfa-kurssi on kansainvälisesti tunnettu kristinuskon peruskurssi, jossa pohditaan uskon kysymyksiä. Kurssi koostuu 10 kokoontumisesta sekä viikonloppuleiristä. Tyypillinen Alfa-ilta rakentuu neljästä osasta: musiikista, ruokailusta, luennoista ja pienryhmäkeskusteluista. (Alfa-kurssit 2015.)

3 JUMALANPALVELUSELÄMÄ

Jumalanpalvelus on kirkon jumalanpalveluselämään kuuluva tapahtuma, esimerkiksi kaste, messu eli ehtoollisjumalanpalvelus tai hautaan siunaaminen. Jumalanpalvelus on seurakunnan toiminnan ja elämän keskus. Muita pääjumalanpalvelusten ohella vietettäviä jumalanpalveluksia ovat muun muassa erilaiset messut eli ehtoollisjumalanpalvelukset, nuorten jumalanpalvelukset, perhekirkot ja Tuomasmessut. (Evl 2015.) Jumalanpalvelus on kohtaamista, jossa on kyse sekä seurakuntalaisten keskinäisestä kohtaamisesta että myös Jumalan (Koivula 2009, 90). Sanajumalanpalvelus-termiä käytetään yleisnimenä niille jumalanpalveluksille, joissa ei vietetä ehtoollista. Liturgiset rukoushetket eli hetkipalvelut, lukeutuvat myös kirkon jumalanpalveluselämään. Hetkipalvelut, joissa tavoitellaan mahdollisimman jatkuvaa ja säännöllistä rukouselämän viettoa, ovat pääsääntöisesti yhteisiä rukouksia sisällään pitäviä rukoushetkiä. (Koivula 2009, 81–83.)

3.1 Jumalanpalveluksen taustaa

Kristillisen jumalanpalveluksen juuret nousevat juutalaisesta perinteestä: Israelin kansan ensimmäinen tehtävä luvattuun maahan saavuttuaan, oli rakentaa pysyvä rakennus kymmenen käskyn lain tauluja ja jumalanpalvelusta varten. Jumalanpalveluselämä kehittyi kahteen eri suuntaan, ja Jeesuksen aikana jumalanpalveluksella oli kaksi muotoa: synagogapalvelus ja Jerusalemissa pidetty temppelipalvelus. Merkittävä liturginen muutos jumalanpalvelukseen tapahtui, kun Jeesus asetti ehtoollisen, jonka viettäminen näkyy nykyäänkin nykyisen ehtoollisjumalanpalveluksen muodossa. (Koivula 2009, 10–11.)

Nykyisten luterilaisten kirkkojen jumalanpalveluksien kannalta merkittäviä muutoksia tapahtui etenkin keskiajalla reformaation yhteydessä: keskityttiin rohkaisemaan ihmisiä nauttimaan ehtoollista, opettamaan seurakuntaa, muuttamaan messut kansankielisiksi sekä tuomaan yhteisöllisyyttä virsilaulannalla (Koivula 2009, 13). Suomalaisessa luterilaisessa kirkossa päälinjat pysyivät messuissa pitkään samana ja suuret liturgiset muutokset tapahtuivat ennen kaikkea 1900-luvun kuluessa (Koivula 2009, 15, 21).

Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa otettiin 2000-luvun alussa käyttöön uusi messujärjestys, minkä seurauksena esimerkiksi uudet evankeliumi- ja jumalanpalveluskirjat saatiin jumalanpalvelusten toimittamiseen. Uudistusprosessissa ehtoollisen merkitystä normaalina osana jumalanpalvelusta ja seurakunnan aktiivista osallistumista sekä yhteisöllisyyttä tahdottiin korostaa. Ihanne, johon vuosituhannen vaihteen uudistus pyrki, oli saada seurakunta toimittamaan messuja jumalanpalvelusyhteisönä, jossa papit olisivat lähellä niin sanottua laumaansa, maallikot sitoutuneita jumalanpalvelukseen ja kirkko voitaisiin kutsua kodiksi. (Koivula 2009, 23, 26.)

3.2 Tavoitteet, haasteet ja osallisuus

Kirkko on väline, jonka avulla tavoitellaan seurakuntayhteyden vahvistamista ja Jumalan kohtaamisen mahdollistamista. Kristittynä eläminen ja kirkon jäsenyys eivät tarkoita ensisijaisesti kirkon tiloihin kokoontumista, vaan muun muassa toisen kunnioittamista arjessa, pyhän kohtaamista, jumalsuhteen hoitamista itselle miellyttävällä tavalla ja kristillisten arvojen pohjalta tehtyjä päätöksiä. Kirkko koostuu seurakuntalaisistaan ja on siis koolla joka hetki. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 70.) Pääjumalanpalveluskäynnit eli perinteisesti sunnuntaina toimitettujen jumalanpalveluksien kävijöiden käynnit, ovat laskeneet 14 % sitten vuosien 2004–

2007 kertomuskauden, kun taas erityisjumalanpalveluskäynnit eli kaikki muut paitsi pääjumalanpalveluskäynnit, ovat lisääntyneet kahdella prosentilla. Vuonna 2010 kirkkohallitus käynnisti vuosiksi 2011- 2013 kehittämishankkeen kartoittaakseen ja kehittääkseen jumalanpalveluskäytäntöjä. Hanketta varten kerätyssä tutkimusaineistossa selvitettiin muun muassa, että kirkossakävijät hakevat jumalanpalveluksesta pääasiassa rauhoittavia tunnekokemuksia, joita arjen hektisyydessä on vaikea löytää. Myös Jumalan läsnäoloa, voimaa arkeen ja uskonvahvistusta haettiin. Osallistujista nuorten aikuisten osuus oli erittäin vähäinen. (Haastettu kirkko 2012, 92–93; Leinonen & Niemelä 2012, 10, 12.)

Kävijämäärät ovat jumalanpalveluksissa pitkään olleet laskussa. Yksi suuri jumalanpalveluselämään liittyvä haaste kirkolle on sen jumalanpalveluselämän kehittäminen nuorempia sukupolvia koskettavaksi ja kutsuvaksi. Monessa seurakunnassa harvat ihmiset osallistuvat jumalanpalveluksiin säännöllisesti ja tuntevat toisiaan. (Modéus 2014, 26; Hauta-aho & Tornivaara 2009, 102–103.)

Seurakunnan jäsenistö on moninainen, mutta silti liian usein jumalanpalveluselämää toteutetaan pienen sisäpiirin ehdoilla. Jumalanpalveluksissa tulisi olla tilaa entistä moninaisemmille tavoille ilmaista uskoa. Ilmaisun muoto ei kuitenkaan saisi toimia kristinuskon sisällöstä vieroittavana elementtinä. Avoimuuden säilyttäminen on tärkeää uskonnollisille yhteisöille. Jumalanpalveluselämässä ja avoimeksi tarkoitettussa toiminnassa sulkeutuminen on iso haaste. Miten säilyttää yhteisö avoimena ja rakentaa samalla aitoa yhteisöllisyyttä? (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 86, 104–105.) Kuinka kutsua mukaan jumalanpalvelukseen, jossa pieni ryhmä muodostaa jo omannäköisensä yhteisön?

Kun ihmiset löytävät ja kohtaavat toisensa, muutos voi alkaa. Joskus huomiota kiinnitetään liikaa erilaisiin toimintatapoihin, joista etsitään syytä siihen, miksei

jumalanpalvelus elä. Muutos kuitenkin alkaa paikalla olevista ihmisistä. Muutoksen alkaessa kasvaa sisältäpäin voidaan saada aikaan positiivista kehitystä. (Modéus 2014, 64–65.) Jumalanpalveluksen uudistamisessa aloitetaan messun keskeisestä sisällöstä ja luterilaisen jumalanpalveluksen traditiosta, mutta kuunnellen myös seurakuntalaisten tarpeita. Pyhän kohtaamisen mahdollistaminen ja kirkon sanoman esillä pitäminen sisältyy toimivaan jumalanpalveluselämään. Tilaa löytyy niin nykyihmisen elämänkysymyksille kuin uskonnolliselle ilmaisulle ja tilaisuudelle saada merkityksellinen kokemus Jumalan kasvojen edessä. Uudistamisen vivahteita on näkynyt yleensä erityismessuissa, jossa on voitu uudistaa esimerkiksi musiikkia: perinteisten sävelien ja urkujen sijaan on voitu soittaa bändin kanssa vaikka metallia (metallimessu). Monille erityismessuille on pystytetty Internet-sivut, joissa välitetään tietoa messusta ja tarjotaan tilaisuus osallistua suunnitteluun jättämällä esirukouspyyntöjä, valitsemalla virsiä tai ilmoittautumalla vapaaehtoiseksi. Keskustelulle on myös tilaa, minkä johdosta tilaisuus voi olla yllättävän vuorovaikutuksellinen kokemus osallistujalle (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 105, 119.) Haasteita uudistamiseen tuo se, miten tasapainotetaan traditiota ja uutta tapaa toteuttaa jumalanpalvelusta. Jumalanpalveluselämässä erilaisilla kirkollisilla toimituksilla on tärkeä paikka perinteen välittäjänä, mutta toimitusten varaan rakennettu kirkko voi olla olemassa vain jos sillä on ydin, joka on uskon hengelliseen sisältöön kosketuksissa (Kotila 2010, 177).

Vaikka nuorilla aikuisilla olisi innostusta osallistua uudistamiseen, tarvitsee se tuekseen työntekijöiden motivaation ja usein työntekijä työyhteisönsä tuen. Kehitykselle on hyvät edellytykset jos molemmille, ammatillisuudelle ja osallistumiselle, on tilaa (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 111). Seurakunta, johon työntekijätkin kuuluvat, ovat joukko, jotka viettävät jumalanpalvelusta yhdessä. Yhteisyyttä rakennettaessa ihmisten tulee osallistua eri tavoin, sillä yhteisyys vaatii tiettyjä asioita toimiakseen. Esimerkiksi yksilöllä voi olla lahjoja, joita käyttää yhteiseksi hy-

väksi. Edellytykset kehittyä ovat hyvät, kun on olemassa selkeä struktuuri, mutta myös tilaa haastaa rakenteita ja ymmärtää, miksi tiettyjä tehtäviä jumalanpalveluksissa tehdään. (Modéus 2014, 54–55, 81, 93–94.) Jumalanpalvelukseen tulisi panostaa, sillä esimerkiksi seurakunnissa, joissa näin on tehty, ovat kävijämäärät nousseet (Haastettu kirkko 2012, 119).

4 TUTKIMUSONGELMAT JA -MENETELMÄT

Toteutin laadullisen tutkimuksen, jossa tutkin Turun Katariinan seurakunnan nuorten aikuisten toiminnan nykytilaa ja mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseen. Tutkin myös seurakunnan nuorten aikuisten aktiivisuutta heidän omassa jumalanpalveluselämässään. Tutkimusongelmiin pyrin vastaamaan Turun Katariinan seurakunnan nykytilanteen näkökulmasta. Menetelminä käytin laadullista tutkimusta, keräten aineistoa havainnoimalla ja haastatteluin.

4.1 Tutkimusongelmat

Koko opinnäytetyön tavoitteet ja tarkoitus tiivistyvät tutkimusongelmien määrittelyssä (Kananen 2008, 52). Oma kiinnostus nuorten aikuisten ikäryhmään kirkon toiminnassa ja sen ulkopuolella rajasi tämän opinnäytetyön aiheen koskemaan nuoria aikuisia seurakunnassa. Seurakuntaelämään kuuluu monia osa-alueita varsinaisen oman ikäryhmätoiminnan lisäksi, joista kirkolle keskeisimpänä on muun muassa jumalanpalvelus. Nuorten aikuisten toiminnan kehittämisenäkökulma ja jumalanpalveluselämän katsaus kiteytyvät kahdeksi tutkimusongelmaksi.

Miten nuorten aikuisten toimintaa tulisi kehittää?

Nuorten aikuisten rooli ja suhde kirkkoon on ollut ajankohtainen jo melkein 10 vuotta, jos tarkastellaan ikäryhmän tuoman tilan ja haasteiden tiedostamista kahdella viimeisellä kirkon nelivuotiskertomuskaudella. Kirkon huoli nuorista aikuisista nousee heidän suhteestaan kirkkoon: kirkosta eroaa paljon erityisesti nuoria aikuisia ja heidän osallistumisensa kirkon toimintaan on usein passiivista. Tavoitteena kirkon nuorten aikuisten työssä, on vahvistaa nuorten aikuisten kokemusta kirkosta ja seurakunnasta heidän elämäänsä läheisesti liittyvänä ja merkitykselli-

senä yhteisönä sekä kehittää heidän vaikutusmahdollisuuksiaan toiminnassa ja hallinnossa. (Monikasvoinen kirkko 2008, 152–153.) Nuoria aikuisia tavoitetaan kirkon piirissä huonosti, mikä antaa viitteitä kehittämisen paikasta. Vaikka aihetta on jo jonkin verran tutkittu ja kehitysehdotuksia viljelty, on monessa seurakunnassa nuorten aikuisten työalalla vielä kehittämistarpeita. Nuorten aikuisten toiminnan määrittelyn tässä tutkimuksessa keskittyvän opinnäytetyön hankkeistajan Turun Katariinan seurakunnan nuorten aikuisten toiminnaksi, joka on ko. seurakunnassa oma työalansa. Tutkimusongelmaan vastaaminen pyrkii antamaan ehdotuksia ja ideoita nuorten aikuisten toiminnan kehittämiseksi.

Miten nuoret aikuiset hoitavat jumalanpalveluselämäänsä?

Jumalanpalveluselämää on luonnehdittu kirkon elämän keskuksiksi. Nuorten aikuisten löyhä suhde kirkkoon ja sen toimintaan osallistumisen passiivisuus näkyvät myös nuorten aikuisten vähäisenä osallistumisena jumalanpalveluksiin. (Monikasvoinen kirkko 2008, 73, 80). Poikkeuksia tosin voi aina löytyä, mutta pääasiassa passiivinen osallistuminen jumalanpalveluksiin voisi antaa olettaa, että nuoret aikuiset eivät hoitaisi jumalanpalveluselämäänsä kovinkaan aktiivisesti. Kirkon strategisissa suuntaviivoissa keskeiseksi alueeksi vuoteen 2015 nostettiin hengellisen elämän vahvistaminen (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 103). Tärkeää olisiikin selvittää, miten nuoret aikuiset hoitavat hengellistä elämäänsä, jonka yhtenä hoitamisen välineenä voi pitää esimerkiksi jumalanpalvelusta. Tutkimusongelma pyrkii selvittämään jumalanpalveluksiin osallistumisen nykytilannetta nuorten aikuisten parissa sekä myös sitä, kaipaavatko he jumalanpalvelusyhteyttä ylipääntään.

4.2 Tutkimusmenetelmät

Laadullisen tutkimuksen tarkoitus on ilmiön ymmärtäminen, kuvaaminen sekä mielekkään tulkinnan antaminen. Laadullisella tutkimuksella pyritään ennen kaikkea ilmiön syvälliseen ymmärtämiseen, jossa yhdestä havaintoyksiköstä pyritään saamaan irti mahdollisimman paljon. Kiinnostuneita ollaan merkityksistä, siitä miten ihmiset näkevät ja kokevat reaali maailman. Tutkimus on usein kuvailtavaa ja tutkimusmenetelmän valinta vaikuttaa tuloksiin. (Kananen 2008, 24–25.) Tyypillistä on, että tutkija on itse pääasiallinen tiedonkeruun ja analysoinnin väline, sillä suora kontakti tutkijan ja tutkittavan välillä on tyypillistä tutkimukselle. (Kananen 2008, 25). Laadullisessa tutkimuksessa on mahdollista käyttää useampaa tutkimusmenetelmää kerralla. Menetelmät liittyvät tutkittavien tapausten valintaan, tiedonkeruuseen sekä analyysi- ja tulkintavaiheisiin (Kananen 2008, 55).

4.2.1 Menetelmät aineiston keräämisen taustalla

Tutkimuksessa käytin aineistonkeruussa puolistrukturoitua haastattelua ja teema-haastattelua. Puolistrukturoitu haastattelu on haastattelu, jossa on lomakekyselyn kysymykset ilman vastausvaihtoehtoja eli kysymykset ovat avoimia. Teemahaastattelun piirteitä, joita tutkimuksessanikin oli, olivat haastattelukysymysten luokittelu eri aihealueisiin eli teemoihin sekä teemojen läpikäyminen haastattelun alussa ja aineiston järjestäminen teemoittain analyysia varten. Myös avointa keskustelua eli avoimen haastattelun tilanteita, esiintyi osassa haastatteluista. Haastattelun lisäksi osallistuin yhteen tyypilliseen nuorten aikuisten iltaan, mikä oli osallistuvaa havainnointia. Havainnoinnissa tutkija pyrkii tutustumaan tutkittavaan ilmiöön kokonaisuutena, minkä jälkeen näkökulmaa kavennetaan keskittyen tutkimuskysymysten kannalta oleelliseen. Osallistuvassa havainnoinnissa tutkija yrit-

tää päästä jäseneksi yhteisöön, jotta hän voisi tehden havaintoja elää ilmiön kanssa (Kananen 2008, 70–73.)

Haastattelukysymyksiä oli kahdenlaisia: nuorille aikuisille ja työntekijöille (LIITE 1/1 ja 1/ 2). Haastattelun teemoja oli neljä. Ensimmäinen teema oli perustiedot, jolla pyrin kartoittamaan tietoa siitä, mistä lähtökohdista haastateltava vastaa kysymyksiin sekä kuinka ajankohtaisia hänen kokemuksensa ja tietonsa toiminnasta ovat. Toinen teema oli nimeltään toiminta, mikä vastaa toiminnan kuvauksen antamista, nuoren aikuisen tai työntekijän näkökulmasta. Kolmas teema oli syyt ja merkitys, missä syvennyttiin toimintaan mukaan lähtemisen syihin ja siihen, mitä erilaisia merkityksiä siihen liittyi. Neljäs teema oli kehittäminen, missä selvitin mitä kehitettävää toiminnassa olisi. Kysymykset jakautuivat teemojen, mutta myös tutkimusongelmien mukaan: jokaisen teeman alla olevat kysymykset on jaoteltu nuorten aikuisten toimintaan liittyviin kysymyksiin ja jumalanpalveluselämän hoitamiseen koskeviin kysymyksiin. Työntekijöiden kysymykset poikkeavat hieman nuorten aikuisten kysymyksistä, mutta teemat ovat molemmissa samat. Työntekijöiden kysymyksissä korostuu työntekijän ja yleistä kokonaiskuvaa luova näkökulma, kun taas nuorten aikuisten näkökulma on vahvana heille suunnatussa kysymyksissä.

4.2.2 Toteutus

Toteutin haastattelut yleisissä tiloissa, kuten kahviloissa ja yliopistolla, mutta myös muutaman haastateltavan kotona sekä Turun Katariinanseurakunnan tiloissa. Kaikki haastattelut nauhoitettiin. Nauhoittaminen antaa mahdollisuuden tarkastella ja analysoida haastatteluvuorovaikutuksen kulkua sekä löytää uudelleen kuuntelemisen myötä uusia sävyjä, joita ensi kuulemalta ei välttämättä huomattu (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 14–15).

Haastateltavat määräytyivät työelämäohjaajan eli hankkeistajan puolelta saatujen suositusten mukaisesti. Toisin sanoen hän hyödynsi nuorten aikuisten toiminnan tuntemustaan ja suhteitaan ko. työalan työntekijänä ja välitti minulle mahdollisten haastateltavien nuorten aikuisten yhteystiedot. Yhteyttä otin puhelimitse. Nuorten aikuisten toimintaan osallistuneita nuoria aikuisia, joita haastattelin, oli viisi ja työntekijöitä, jotka olivat toimineet tai joilla oli näkemystä nuorten aikuisten toiminnasta, oli kaksi. Yhteensä haastattelin seitsemää ihmistä. Määrällisesti seitsemän ei välttämättä vaikuta kovinkaan suurelta, mutta laadulliselle tutkimukselle tyypillisesti määrä-kysymykset liittyvät tutkijan käytössä olevaan aikaan ja taloudellisiin resursseihin sekä tilanteeseen. Määrää tärkeämpää on aineiston laatu, milloin laadullisen tutkimuksessa voi havaintoyksikköjä olla vähintään yksi eli selkeää sääntöä määrälle ei ole. (Kananen 2008, 34–35.) Haastateltavista neljä oli naisia ja kolme miestä. Haastattelut toteutettiin heinä- elokuun aikana.

Aineiston keräämisen jälkeen litteroin haastattelut ja koodasin ne. Litterointi on tallenteiden purkamista kirjalliseen muotoon. Haastatteluaineisto kirjoitetaan mahdollisimman sanatarkasti tekstimuotoiseksi tiedostoksi. Yleiskielisessä litteroinnissa teksti muutetaan kirjakielelle poistaen murre ja muut vastaavat puhekielen ilmaisut. Koodauksella yhdistetään tietoja niin, että samaa tarkoittavat asiat ja asiat, joilla on yhteinen tekijä, yhdistetään samalla koodilla. Koodauksella yksinkertaistetaan ja ennen kaikkea tiivistetään sekä yritetään saada aineisto käsiteltävään muotoon. Koodaustapa määräytyy tutkijan mukaan, sillä yleistä koodaustapaa ei ole olemassa. (Kananen 2008, 80–81, 89.) Luokittelun jälkeen ja ohessa analysoin aineiston teemoittelemalla.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Haastatteluun kerätyssä aineistossa tutkimustulosten laatuun vaikuttaa monia asioita. Haastattelijan tilanneherkkyys ja taidot ovat ratkaisevia siinä, miten syvälle haastattelussa päästään, mutta myös haastateltavasta riippuu, kuinka syvälle hän antaa haastattelijan päästä (Kananen 2008, 77). Haastattelija voi myös tarkoittamattaan tulla ohjanneeksi haastateltavan näkökantaa kysymystensä muotoilun kautta (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 48). Se, mitä tutkijalle jää tulkittavaksi kerätystä aineistosta, riippuu kysymyksien laadun lisäksi siitä, millaisen luottamuksen haastattelija onnistuu luomaan hänen ja haastateltavan välille. Aineiston analyysillä ja sen tulkinnalla on myös keskeinen rooli siinä, millaiseksi tutkimustulokset muotoutuvat. Tulkinta on aineiston analyysissä esiin tulevien merkitysten pohdintaa ja selkiyttämistä. Tulkinnan kohteita ja tulkintaongelmia tulee esiin monentasoisina. (Hirsjärvi ym. 2009, 229).

Tutkimustulokset on jaoteltu kappaleisiin, jotka on jaoteltu teemoittelun mukaisesti. Teemoja ovat perustieto, toiminnan kuvaus, syyt ja merkitys sekä kehittäminen. Jokainen teema sisältää tutkimustuloksia, jotka pyrkivät vastaamaan molempiin tutkimusongelmiin. Jokaisessa neljässä teemoin nimetyssä alaluvussa olen kirjoittanut tummennetulla tekstillä **nuoret aikuiset** ja **työntekijät**. Nämä kertovat kumman haastattelijajoukon tulokset ovat kyseessä.

5.1 Perustieto

Perustieto-teema pitää sisällään haastateltavien taustaa koskevaa tietoa sekä informaatiota siitä, millaisten tietojen ja kokemusten pohjalta he vastaavat eri kysymyksiin. Perustieto-luvussa selviää osittain myös ovatko heidän kokemuksensa

tuoreita vai ovatko ne tapahtuneet jo pidemmän aikaa sitten. Tämä teema auttaa jäsentämään sitä, mihin seurakunnan toimintoihin keskitytään ja mitkä jäävät mahdollisesti aineiston rajauksen ulkopuolelle.

5.1.1 Nuorten aikuisten toiminta

Nuoret aikuiset

Perustiedot paljastivat, että vastaajien kokemukset nuorten aikuisten toiminnasta Katariinan seurakunnassa pohjautuivat ennen kaikkea torstai-iltojen Vastavirta-toimintaan, sekä aiemmin tiistai-iltaisina järjestettyyn vanhalta nimeltään Nuori Katariina -toimintaan. Nuori Katariina -illat olivat Katariinan seurakunnan ja Kansanlähetyksen yhteistyössä vuoteen 2012 asti toteutettua toimintaa. Tällä hetkellä Katariinan seurakunnassa Vastavirta-illat ovat torstaisin kello 18.00 järjestettyä nuorten aikuisten toimintaa Nummen seurakuntakodilla. (Vastavirta 2015.) Vastaajien tiedot siitä, mitä toimintaa Katariinan seurakunta järjestää nuorille aikuisille olivat ajan tasalla, vaikka he eivät olisi olleetkaan mukana toiminnassa puolesta vuodesta vuoteen. Kolme viidestä vastanneesta oli tai koki olleensa mukana toiminnassa säännöllisesti tai epäsäännöllisesti vuoden 2015 keväänä. Heistä yksi kertoi, ettei jatka toiminnassa syksyllä.

Koen että se alkaa nyt minun osaltani olla tai olen siirtynyt muihin yhteisöihin. Olen ollut kevään loppuun asti ja luulen, etten enää syksyllä jos meidän toiminta jatkuu, niin en enää ole mukana. (Haastateltava 5.)

Kaksi haastateltua, jotka eivät olleet keväällä 2015 mukana toiminnassa, ovat olleet poissa toiminnasta noin vuoden ja heistä toinen uskoo osallistuvansa toimintaan taas syksyllä 2015. Molemmat kertoivat osallistuneensa säännöllisesti toimintaan vuoden tai pidemmän ajan ollessaan vielä toiminnassa mukana. Moni haastatelluista kertoi osallistuneensa myös muuhun hengelliseen toimintaan Katariinan

seurakunnan ulkopuolella. Neljä haastatelluista oli kierrellyt muiden alueen seurakuntien, Kansanlähetyksen tai seurakunnan ulkopuolisten hengelliseksi koettujen yhteisöjen, järjestämässä toiminnoissa. Yksi haastateltavista laajensi nuorten aikuisten toiminnan käsitettä niin, että toimintaan osallistuvien nuorten aikuisten toiminnan ulkopuolella järjestetyt tapaamiset olisivat myös osa ko. toimintaa.

On ymmärrettävää laajempänä käsitteenä, että jos ajateltaisiin, että se on vain silloin illalla, niin - -. On porukka ihmisiä, jotka ovat jonkin verran tavanneet sen ulkopuolella. Se ei ole siis sillä tavalla rajoittunut, että olisi irrallaan muusta elämästä vaan se elämä jatkuu myös ulkopuolella.(Haastateltava 3).

Tulkitsen vastauksen niin, että myös haastateltava 3 on osallistunut muuhun toimintaan, joten haastatelluista neljä oli osallistunut Katariinan seurakunnan ulkopuolella järjestettävään toimintaan. Kuitenkaan se, että onko muu toiminta ollut edellä mainitun haastateltavan kohdalla nuorten aikuisten toimintaa vai ei, jää epäselväksi. Jokainen vastaajista oli ollut aktiivisessa roolissa Vastavirta-illoissa tai Nuori Katariina -illoissa, joko koko osallistumisensa ajan tai jonkin aikaa. Aktiivinen rooli käsittää toiminnan toteuttamiseen osallistumisen, esimerkiksi iltapalan valmistamisen, virtaryhmässä tai jollain pienemmällä sektorilla, kuten draamar ryhmässä tai solussa, vaikuttamisen. Haastateltavat olivat ikäväliltä 25–38, mikä jättää nuorimmat nuoret aikuiset pois tutkimuksesta, kun nuoren aikuisen katsotaan olevan nuorimmillaan 18-vuotias. Mutta monet haastatelluista olivat olleet mukana useita vuosia, mikä laskee sitä ikää, jonka kokemuksen pohjalta he vastaavat. Esimerkiksi yksi haastateltava kertoo olleensa kuusi vuotta mukana toiminnassa, jolloin hän on voinut olla osallistuessaan vanhimmillaan 32–38 vuotta ja nuorimmillaan 19–25 vuotta. En kirjaa tutkimukseeni kunkin haastateltavan tarkkaa ikää, jotta haastateltavien henkilöllisyys pysyisi paremmin anonymina. Syyinä tähän on lupaus säilyttää haastateltavien henkilöllisyydet anonymina, minkä uskon olevan yksi osa tekijä luottamuksen synnyssä haastattelijan ja haastateltavan välille. Luottamus tutkimusaineiston yhteydessä merkitsee ensisijaisesti tut-

kittavan luottamusta aineiston säilyttämiseen, käsittelyyn ja käyttämiseen, sillä tavalla kuin on sovittu (Kuula & Tiitinen 2010, 450).

Ainakin kolme vastanneista oli ollut tai on mukana toiminnassa opiskeluaikanaan. Kaikista pisimpään toiminnassa mukana ollut haastateltava oli kerryttänyt kokemusta yli 10 vuoden ajan.

Kun muutin Turkuun, silloin olin satunnaisesti mukana ja kiersin eri paikoissa, enkä parin ensimmäisen vuoden aikana vakiintunut mihinkään, mutta - - alkoi Nummen seurakuntakodissa Katariinan seurakunnan ja Kansanlähetyksen yhteisprojekti, jonka nimi oli muistaakseni alussa Aito yhteisö. Opiskelijoiden ja nuorten aikuisten toimintaa, ja sinne pikku hiljaa vakiinnuin. - - Olin siellä koko - - opiskelija-ajan mukana yleensä varsin aktiivisena toimijana ja muutaman viime vuoden jäähdyttelin, etten lähtenyt mukaan vastuullisiin tällaisiin (tehtäviin). Kävin silloin tällöin. Sinä aikana toiminta on nyt muuttunut aika paljon, että se, mitä siellä vaikka nyt on tänä päivänä, ei ole enää samaa jatkumoa sille, johon menin aikanaan, että se on ihan niin kuin ihan uusi konsepti tullut sen jälkeen. (Haastateltava 2)

Työntekijät

Kahdesta työntekijähaastateltavasta ensimmäisellä oli noin kuuden vuoden kokemus nuorten aikuisten parissa tehdystä työstä sekä kosketuspintaa työalallaan omalta opiskeluaikaltaan: hän oli ollut mukana oman seurakunnan opiskelijatoiminnassa ja harjoittelun yhteydessä kansainvälisen opiskelijatiimin jäsenenä. Haastateltavista toisella oli enemmän kokemusta nuorisotyöstä, mutta kiinnostusta ja näkemystä Katariinan seurakunnan nuorten aikuisten toimintaan: sen mahdollisuuksiin ja kehittämiseen. Työntekijä oli myös ollut mukana Katariinan seurakunnan nuorten aikuisten toiminnassa. Molemmat haastateltavat toivat esiin yhtenä arki-iltana viikossa kevät- ja syyslukukaudella järjestettävät nuorten aikuisten illat Nummen seurakuntakodilla pääasiallisena nuorten aikuisten toimintana, jota Katariinan seurakunta järjestää. Toinen vastaajista oli tarkentanut yhden illoista olleen ehtoollismessu kirkossa. Torstai-iltojen Vastavirta –toiminta, johon haastateltavat viittasivat pääasiallisena toimintana, pitää sisällään muun muassa

rukousta, raamatun opetusta ja yhdessä nautittua iltapalaa. Haastateltavat jakoi-
vat myös positiivisen kokemuksen suhteellisen uudesta, viime keväänä Katarii-
nassa aloitetusta ja syksyllä jatkettavasta, Food & Hope –tapahtumasta, jossa tarjo-
taan nuorille aikuisille diakonista apua. Nuorten aikuisten toiminnasta vastaa
työntekijänä pappi, jolle kuuluu myös muitakin työaloja. Nuorisotyön tiimistä on
kevään aikana pikku hiljaa enemmän ja enemmän mukaan tullut myös nuorisoi-
työnohjaaja. Toiminnan kohderyhmää toinen haastateltava kuvasi seuraavasti:

*Se väki, joka tällaiseen opiskelijakaupunkiin tulee, jakautuu silleen raa’asti
kahteen: osa on sellaista, jolla on jo kotipaikkakunnallaan ollut elävä kosketus
seurakuntaan isostoiminnan tai jonkun muun seurakunta toiminnan kautta. Se
on tuttua henkilökohtaisesti, - - kokee vakaumuksellisesti, että on kristitty.
Toisaalta on se porukka, joita ei niin sanotusti voisi vähempää kiinnostaa. Mutta
jotenkin uskon, että siellä on monia joita kiinnostaa, kunhan oikealla tavalla
ollaan tarjoamassa. - - Kolmantena nuorisotyön myötä on oma nuorisotyö.
Isostoiminta, minne on perinteisesti jäänyt isosia, jotka varttuvat ja tulevat täysi-
ikäisiksi, kasvaa ulos siitä isoskuvioista ja nuorisotyöstä, niin sitä me yritämme
silloittaa. Omasta nuorisotyöstä kasvaneet, voisivat, jos Luoja suo ja on
mahdollista niin he voisivat tulla mukaan meidän seurakunnan omaan nuorten
aikuisten työhön. Sitäkin varten on tosi tärkeää, että on joku,
nuorisotyönohjaajista, mukana, koska isokset ovat kaikkein parhaiten
nuorisotyöntekijän kanssa tuttuja. (Haastateltava 6.)*

5.1.2 Jumalanpalveluselämä

Nuoret aikuiset

Jumalanpalvelusyhteydessä koki olleensa nykyään kaksi haastatelluista. Heistä
toinen käy Kansanlähetyksen jumalanpalveluksessa sunnuntaisin ja toinen Kata-
riinan seurakunnan jumalanpalveluksissa silloin tällöin. Kaksi haastatelluista
mietti mistä löytäisi jumalanpalvelusyhteyden Turussa ja molemmilla oli jonkin-
laista visiota, mistä lähteä sitä etsimään: toinen pohti Katariinan seurakunnan tai
jonkin vapaakirkon jumalanpalveluksia, kun taas toisella oli selkeästi kolme Kata-
riinan seurakunnan ulkopuolista vaihtoehtoa, joista hän uskoi alkavansa käymään
yhdessä tai useammassa. Yksi haastatelluista taas ei käynyt kirkossa ollenkaan,

mutta yhteiskristillisessä uskovien yhteisössä, jossa järjestettiin sanan ja rukouksen iltoja joka toinen viikko sekä nuorten naisten kotikokoontumisissa.

-- yhteiskristillinen yhteisö, siellä on sanan ja rukouksen iltoja joka toinen viikko. Se ei ole siis virallisesti seurakunta mutta tiivis uskovien yhteisö, yhteiskristillinen niin siellä minä käyn ja myös nuorten naisten, ne ovat myös yhteiskristillisiä, kotikokoontumisissa, joissa rukoillaan yhdessä, jutellaan, ylistetään. (Haastateltava 5).

Viimeksi jumalanpalveluksessa oli käyty joko Katariinan seurakunnan messussa, Luther-kirkolla, Kansanlähetyspäivillä, tai sukulaisen tai läheisen konfirmaatio- tai kastetilaisuudessa. Vastaajista kaksi osasi sanoa, koska viimeksi oli osallistunut Katariinan jumalanpalvelukseen: touko-kesäkuussa tai pari vuotta sitten. Useampi haastateltavista ei kokenut Katariinan seurakunnan tarjoamaa ennen kaikkea aamu kymmenen jumalanpalvelusta omakseen.

Ei ollut sellaista yhteyttä, enkä kokenut Katariinan seurakunnan kymmenen aamun messuja omakseni. Kävin siellä yksittäisiä kertoja, mutta en kokenut sitä omakseni. Kaipasin sunnuntaiksi jotain ja kun Katariinan kymppiin messu ei ollut yhteydessä nuorten aikuisten toimintaan, en kokenut henkistä velvoitetta käydä siellä. Sain monesta muusta muualla olevasta jumalanpalveluksesta enemmän. (Haastateltava 1).

Syitä hakea jumalanpalvelusyhteyttä muualta kuin Katariinan seurakunnasta olivat: yhteisöllisyyden tai sosiaalisen ulottuvuuden puuttuminen, itseään puhuttelevamman ja nuorekkaamman musiikin löytyminen muualta, kavereiden puheet (esimerkiksi saarnan inspiroimattomuudesta) ja jumalanpalveluksen laimeus. Haasteiksi osallistumiselle koettiin myös jumalanpalveluksen liian aikainen ajankohta kello kymmeneltä aamulla sekä lastenhoidon järjestämisen puuttuminen. Lisää syitä ja kuvauksia millaiseksi tai miten Katariinan jumalanpalvelus koettiin, löytyy kappaleesta "Toiminta."

Kaikki haastatellut hoitivat hengellistä elämäänsä jollain tavalla. Neljä viidestä vastaajasta oli tyytyväinen siihen, miten he hoitivat hengellistä elämäänsä. Hen-

gellisyttä hoidettiin muun muassa lukemalla Raamattua tai muuta hengellistä kirjallisuutta, rukoilemalla yksin ja yhdessä muiden uskovien kanssa, kuuntelemalla hengellistä musiikkia tai opettajia netissä sekä osallistumalla Katariinan tai muun seurakunnan tai kristillisen yhteisön toimintaan. Yksi vastaajista koki ehtoollisyhteyden puuttumisen isona puutteena, vaikka hän oli muuten tyytyväinen siihen, miten hänellä on aikaa Jumalalle ja hengellisen elämänsä hoitoon.

Työntekijät

Nuorten aikuisten jumalanpalveluselämän hoitamisen suhteen, työntekijät kokivat, että seurakunnan pitäisi tarjota enemmän tai paremmin suunnattua toimintaa. Katariinan seurakunnan aamukymmenen jumalanpalveluksessa käy muutamia nuoria aikuisia, jotka eivät ehkä kaipaa uutta vaan juuri perinteistä jumalanpalvelusta. Varissuolla sunnuntai-illalla järjestetyn Yhteyden messun koettiin sopivan ehkä paremmin muodoltaan nuorilla aikuisille, mutta paikka, jossa messu järjestetään, on haastava: seitsemän kilometrin päästä keskustasta. Kerran kuukaudessa oli järjestetty aiemmin iltamessuja, joista kuitenkin luovuttiin nuorten aikuisten todetessa, etteivät he juuri silloin kaivanneet sellaista. Nuorille aikuisille ei erikseen siis ole tarjolla mitään tiettyä jumalanpalvelustoimintaa, joka tukisi jumalanpalveluselämän hoitamista. Vähäisen kävijämäärän koetaan olevan resurssien lisäksi suurin haaste, miksi sunnuntain perinteisen aamukymmenen jumalanpalveluksen ja Varissuon messujen lisäksi ei ole tarjolla muuta. Arkimessujen järjestäminen nähdään kuitenkin mahdollisena, mutta se vaatisi tiimin, joka vastaisi järjestämisestä ja pitäisi toimintaa yllä. Aikaisemmin oli myös järjestetty kerran kuussa taizé-messuja, mutta toiminta kuihtui väkimäärän tippuessa ja työntekijän vaihtuessa. Työntekijöiden vaihtuessa tiimin koettiin olevan hyvä, sillä se voisi taata jatkuvuutta työntekijäresurssien puolesta. Toinen haastateltava arvioi, että moni nuori aikuinen saattaa ajatella, ettei tarvitse jumalanpalvelusta, koska käy jo torstai-iltojen nuorten aikuisten toiminnassa.

Jumalanpalvelus olisi keskus, että en koe, että meidän toimintamme kannustaisi siihen. En tiedä vaatisiko se sitä, että ehdottaisi, että hei mennäänpä yhdessä - - sunnuntaina messuun, että mennään sinne yhdessä ja sen jälkeen pidetään jotkut teejatkot tai muuta. Voisihan se lähteä ihan pienestä, että jos ei aleta mitään omia jumalanpalveluksia järjestämään. (Haastateltava 7.)

5.2 Toiminta

Toiminta-kappaleessa käydään läpi nuorten aikuisten ja työntekijöiden kuvauksia nuorten aikuisten toiminnasta sekä jumalanpalveluksista. Nuorten aikuisten toiminnasta kuvailtiin myös sitä, millaiset mahdollisuudet osallistujilla oli vaikuttaa toimintaan: sisältöön, toteutukseen tai suunnitteluun. Nuorten aikuisten kuvaukset jumalanpalveluksista kohdentuivat heidän kokemuksiinsa niistä jumalanpalveluksista, joissa he olivat olleet tai ovat nykyisin sekä kokemuksiin Katariinan seurakunnan järjestämistä jumalanpalveluksista.

5.2.1 Toiminnan kuvaus

Nuorten aikuisten toiminnan kuvauksessa käsitellään ensin vuoteen 2012 asti toteutettua toimintaa, jota kutsuttiin nimeltä Nuori Katariina. Tämän jälkeen edetään toiminnan nykyiseen kuvaukseen sekä nuorten aikuisten haastatteluissa esiin tulleisiin näkemyksiin heidän vaikutusmahdollisuuksistaan toiminnassa.

Nuoret aikuiset

Kolme toiminnassa pidempään mukana ollutta nuorta aikuista toi esiin sen, että aiemmin toiminnassa oli mukana enemmän ihmisiä, toimintaa oli enemmän ja yhteisö oli vireä sekä kansanlähetysmäinen. Eräs heistä mainitsi, että toiminta oli myös tavoittavamman tyylistä: oli paneelikeskusteluja, liikuntavuoroja, kerros-

keittiöiltoja yo-kylässä, erilaisia tempauksia ja puhujia, jotka eivät olleet vakiojärjestöpuhujia yhdellä näkökulmalla.

Ehkä aikaisemmin iso asia, joka minuun alkuaikoina vetosi oli, että ei ollut mitään tiettyä formaattia. Eikä myöskään jostain yhdestä puusta veistettyjä nämä puhujat. Koki, että kun oli mukana, oli mahdollista, ainakin satunnaisesti, saada myöskin hyvin poikkeavia näkökulmia. Kun vertaa siihen, että monesti on jonkun järjestön järjestämä toiminta, niin sieltä on myös samasta järjestöstä puhujat, samasta piiristä. Se on sitä yhtä näkökulmaa. Mutta siellä oli yhteen aikaa hyvin vaihtelevaa, se ettei ollut vakiojärjestöpuhujaa, vaan jotain seurakunnan diakoniatoinnasta ja joku liberaalimpi teologi joskus ja arkkipiispa kerran.(Haastateltava 2).

Myös toiminnanvetäjän kerrottiin vaihtuneen moneen kertaan, mikä lisäsi toiminnan osallistujien vastuuta toiminnasta. Osallistujien määrän vähetessä toiminta muutti muotoaan:

Jossain vaiheessa väki väheni ja tajuttiin, ettei pystytty pitämään yllä samanlaista toimintaa. Sillä väkimäärällä ihmiset uupuisivat. – Vähennettiin sitä kaikkea mitä tehtiin, mikä oli tosi hyvä ja otettiin aikaa sille, että nyt ollaan pienemmällä porukalla, rukoillaan ja mietitään että miten tästä mennään pikku hiljaa eteenpäin.(Haastateltava 1).

Nykyisin toiminta on kaikkien nuorten aikuisten haastattelujen perusteella pienellä kokoonpanolla toimivaa toimintaa. Toiminta väheni vanhasta, sillä uusia nuoria aikuisia ei tullut valmistuneiden ja toiminnasta lähteneiden tilalle tarpeeksi silloisen toiminnan ylläpitämiseksi. Vastavirta-iltoja kuvailtiin niin, että siellä on avoin, kotoisa ja lämmin ilmapiiri, jossa ihmiset tulevat kohdatuksi ja missä on paljon nuorten aikuisten itse toteuttamaa toimintaa. Yksi haastatelluista toi myös esiin, että toiminnassa on hengelliset lähtökohdat ja raamatun opetusta. Toiminnalle oli suunniteltu myös erilaiset teemat eri kerroille, joita pyrittiin toteuttamaan.

Muistan - - meillä oli tarkoituksena jakaa meidän kerrat kolmeen tai neljään kertaan, jotka olisi ollut rukous ja ylistykertoja, - - selkeä raamattu opetuskerta, - - suhteisiin ja ihmisyyteen ylipäättään ihmissuhteisiin ja Jumal-suhteeseen liittyvä kerta ja nämä oli lähinnä ne kolme, jotka pyöriivät. Neljäs kerta oli periaatteessa tavoittava, tai sellainen vähän rennompi - - oli joku pizza ilta tai kerättiin

omenoita ja tehtiin omenahilloa - - niin että olisi ollut helpompaa kutsua ihmisiä siihen. - - Yritystä avata sitä ryhmittymää muille.(Haastateltava 4).

Neljä haastatelluista kertoo, että mahdollisuudet vaikuttaa toiminnassa ovat hyvät, ja viides ei ole varma, mutta uskoo, että valmiudet pystyä vaikuttamaan ovat olemassa. Kaksi mainitsee myös, että koko ajan yritetään löytää lisää osallistujia, jotka haluaisivat vaikuttaa toiminnassa. Haasteita tuo muun muassa se, että useat aktiivi osallistujat käyvät usein myös muissa yhteisöissä, joissa heillä voi myös olla vastuutehtäviä, minkä johdosta ei liian isoa vastuuta haluta ottaa. Kaikki viisi haastateltua ovat jossain vaiheessa nuorten aikuisten toiminnankaarta olleet toimimassa Virtaryhmässä eli johtoryhmässä. Kyseisessä ryhmässä haastatellut ovat olleet vastuussa eri vastuualueista, kuten esimerkiksi rukouksesta, iltapalan laittamisesta tai illan juontamisesta. Osa oli ottanut myös opetusvastuuta sekä Nuori Katariina – iltojen aikana ollut mukana draamaryhmässä. Osallistujilla on suuri rooli toiminnan toteuttamisessa:

Tosiaan siellä oli ajatuksena ja nytkin ehkä enemmän, että tämä on osallistujien vetämää toimintaa kuin virallisten työntekijöiden vetämää. Siihen suuntaan se oli siirtymässä koko ajan. Koen että on mahdollisuus vaikuttaa, en näe esteeksi että.. tai että on mahdollista viedä eteenpäin. En muista että olisi ollut vaikeaa, että virallista estettä ei ollut.(Haastateltava 2)

- - Mahdollisuus vaikuttaa riippuu siitä kuinka paljon on itse näkemässä vaivaa sen eteen. Jos haluaa lähteä tekemään jotakin, on valmis tekemään yhteistyötä toisten kanssa, niin pystyy vaikuttamaan. Jos vain sanoo, että olisi mukavaa, että tämä olisi tällä tavalla, niin se ei välttämättä toteudu, koska jonkun pitää tehdä se. Mutta jos itse on valmis - - niin on hyvät mahdollisuudet että se myöskin toteutuu.(Haastateltava 3)

Työntekijät

Toimintaa kuvattiin kotoisaksi, lämpimäksi ja pieneksi, missä nuori aikuinen tulee henkilökohtaisesti kohdatuksi. Työn profiilin kerrottiin olevan aikaisemman työntekijän jäljiltä uskonperusteisiin sitoutunutta. Vaikka muihin ihmisiin tutustuminen ja viihtyminen ovat tärkeitä elementtejä toiminnassa, keskiössä on kuitenkin

uskonelämän hoitaminen: raamatun tutkiskelua, siihen liittyviä vierailijaluentoja, yhteisiä pohdintatuokioita, rukousta, laulua ja ylistyselämää. Pienimuotoinen noin 10–12 osallistujaa, keräävän toiminnan todettiin olevan nuorten aikuisten itsensä näköistä toimintaa, jota he ovat itse saaneet olla muokkaamassa. Haastateltavista toinen arvioi monien osallistujien käyvän myös muualla opiskelija- tai nuorten aikuisten toiminnassa, minkä johdosta hän kuvaili torstai-iltoja myös hengähdyspaikaksi, jossa voi rentoutua pienemmällä porukalla.

Molemmat työntekijät kokivat, että nuorille aikuisille oli annettu tilaa ja mahdollisuuksia vaikuttaa toimintaan. Esimerkkeinä olivat muun muassa olemassa oleva johtoryhmä eli Virtaryhmä sekä keväisin ja syksyisin järjestettävät palauteillat.

- -meillä on sellainen institutionalisoitunutkin juttu, että kerran syksyissä ja keväässä on ollut vaikkapa sellainen risteysilta, missä on kysytty palautetta toiminnasta. Monimuotoisesti. Juuri näin, että miten toimintaa haluisi kehittää tai muuttaa tai - - niin, että minkälaiset aiheet olisivat kiinnostavia. Minkä tyyllisiä vierailijoita toivottaisiin. On pyritty siinä yhteydessä sitten, kun on sellainen vastuuryhmä, johtoryhmä tai Virtaryhmä - - muutaman vastuunkantajan muodostama ryhmä, niin sen kanssa on pyrkinyt mahdollisimman avoimesti, yhdessä setvimään ja ideoimaan, että millä tavalla. - - on ollut yhteiseen suunnitteluun perustuva päätöstä siitä, että minkälaisia erityyppisiä iltoja meillä sitten jokaisessa kuukaudessa on. (Haastateltava 6.)

Haastateltava kertoi, että nuoria aikuisia myös kannustetaan siihen, että he voivat tehdä toiminnasta omannäköistä. Vastuunottamista olisi kuitenkin voinut olla enemmänkin. Molempien haastateltavien haastatteluista nousi aiheeseen liittyvä kysymys: Miksi nuoret aikuiset eivät ota enempää vastuuta? Kysymykseen molemmat työntekijät antoivat vastaukseksi erilaisia arveluitaan. Toinen työntekijä ei ollut varma, johtuiko tämä työstä vastaavan työntekijän taidoista vai muusta, kun taas haastateltavista toinen arvio, että syy voisi piillä osallistujien keskimääräisestä tyytyväisyydestä toimintaa kohtaan: toiminta koettiin paikkana, johon tullaan olemaan ja hengähtämään, minkä johdosta ei ehkä haluta olla paljoa toteuttamassa tai kantamassa vastuuta. Molemmat haastateltavat toivat esiin muun muassa osal-

listujien energian puuttumisen toiminnan profiilin nostamiseen. Koska toiminta on nuorten aikuisten lähtökohdista liikkeelle lähtevää ja sitoutuminen vähäistä, toiminnan kuvailtiin olevan myös (illan) rakenteeltaan spontaanimpaa. Työntekijöistä toinen esimerkiksi olisi toivonut osallistujien ottaneen enemmän vastuuta torstai-iltojen vetämisestä tai juontamisesta, mikä olisi tuonut iltaan selvempää rakennetta. Ratkaisuna nähtiin toiminnan kehittäminen johonkin suuntaan:

On hyvä, että annetaan vaikutusmahdollisuuksia, mutta jos ei haluta vaikuttaa niin sitten jos toiminta ei, tai itse koen, että olisi hyvä kehittää toimintaa aina. Siinä pitää sitten tehdä niitä ratkaisuja myös työntekijöiden ja saada sitä kautta uutta väkeä, joka olisi valmiimpi vaikuttamaan ja kehittämään työtä edelleen. (Haastateltava 7.)

Muutoksia, joita mainittiin nuorten aikuisten työssä tapahtuneen, olivat yhteistyön päättyminen Kansanlähetyksen kanssa, osallistujien väheneminen ja yhteistyömahdollisuuksien avautuminen muiden järjestöjen kanssa: esimerkiksi Kansanraamattuseuran kanssa yhdessä keväällä 2015 järjestetty Alfa-kurssi ja Food & Hope – toiminta Kansanraamattuseuran ja Mikaelin seurakunnan kanssa. Sisällöllisesti nuorten aikuisten toiminnan ei koettu muuttuneen ainakaan paljoa nykyisen toiminnasta vastaavan työntekijän aikana. Pieniä kokeiluja, kuten esimerkiksi pienryhmien kokoontumisia, oli kokeiltu, mutta ne eivät olleet jääneet elämään väen vähetessä.

5.2.2 Jumalanpalveluksen kuvaus

Nuoret aikuiset

Katariinan seurakunnan Katariinan kirkossa järjestämistä jumalanpalveluksista oli kokemusta kaikilla vastanneilla. Suurin osa kuvaili perinteikästä aamukymmeneltä sunnuntaisin järjestettävää jumalanpalvelusta kysyessäni millaiseksi hän luonnehtisi seurakunnan järjestämiä jumalanpalveluksia. Osa toi esille myös Varissuon kirkolla järjestettävän Yhteyden messun, josta kolmella haastatelluista oli muodostunut hyvä kokemus, mutta pitkäksi koettu välimatka rajoitti messussa käymistä.

Yksi vastaajista mainitsi myös kylämessun, joka poikkesi perinteisestä aamujumalanpalveluksesta muun muassa bändin soittamalla lauluilla, iltapäivän ajankohdallaan ja kohdeyleisön valinnalla. Toiminta ei kuitenkaan vetänyt väkeä kannattavuuteen asti.

Ilmeisesti silloinkin, kun kylämessua tehtiin niin siitäkään ei oikein saatu tuulta siipien alle, ihmiset ei lähtenyt siihen, kun ihmisten kestää muuttaa niitä tottumuksiaan. Minkä tahansa uuden mainostaminen vie aikaa. - - Se oli silloin kauhean mukava. - - Siinä oli bändiä vähän edessä ja oli erilaisia lauluja ja oli jotenkin mietitty sitä nuorempaa väestöä ja oli tietynlaista yhteisöllisyyttä. Tiettyä keveyttä ja sitä – että kohderyhmä oli kohdattu.(Haastateltava 4).

Perinteisiä aamujumalanpalveluksia kuvailtiin eri tavoin. Yhteistä kaikilla haastatelluilla oli käsitys jumalanpalveluksen tavallisuudesta ja sen etenemisestä aina samalla kaavalla. Useampi vastaaja toi esiin myös seurakuntalaisten vähäisen osallistumisen palvelukseen sekä tyytymättömyyden yleisesti saarnaa kohtaan. Kaksi haastatelluista toi esiin virsien mielekkyyden, kun taas kaksi muuta haastateltua eivät kokeneet virsien sopivan sellaisenaan heidän musiikkimakuunsa. Tyytymättömyyttä oli koettu muun muassa tahdista, jolla Hoosianna lauletaan. Myös sosiaalisen aspektin eli ihmisten välisen yhteyden ja kohtaamisen puuttuminen jumalanpalveluksessa, koettiin isoksi puutteeksi.

Messuissa on se, että niissä ei ole sellaista yhteyttä niiden ihmisten kanssa siis usein tuollaisissa aamu kymmenen messuissa. - - Se on minusta kauhean yksinäistä ja kylmältä tuntuu, se tunnelma. - - Menee sinne istumaan vieraitten ihmisten keskuuteen, niin kyllä siitä tulee sellainen, että onko tämä nyt tämä seurakunnan kokoontuminen. Enhän minä tunne täältä ketään ja tuntuu kun menee ehtoolliselle, että se on samanlainen operaatio kuin kävisi pankkiautomaatilla. Se on - - hirveän yksinäinen tapahtuma ja kun pitäisi olla yhteys.(Haastateltava 5)

Vastaajista yksi totesi, että Katariinan jumalanpalvelukset ovat jotain, mitä voi odottaa miltä tahansa luterilaisen kirkon aamukymmenen jumalanpalvelukselta: kirkkokäsikirjaa noudatetaan, musiikki on vanhaa ja saarna usein tylsä. Kuitenkin tärkeimpänä asiana, ja vähimmäisvaatimuksena jumalanpalvelukselta, haastatel-

tava koki sakramenttien oikein suorittamisen ja Raamatun sanan oikein saarnaamisen. Yksi haastatelluista koki jumalanpalveluksen yksipuoliseksi oppimisen kannalta, sillä oppiminen tapahtuu jumalanpalveluksissa vain puheen kautta. Haastateltava totesi myös, ettei koe palveluksen olevan tilanne, jossa hän kohtaa Jumalan. Suurin osa vastaajista ilmaisi myös toiveen jumalanpalveluksen järjestämisestä muuallakin kuin kirkkorakennuksessa. Kansanlähetyksen messuista jumalanpalvelusyhteyden löytänyt vastaaja kuvasi messussa kokevansa yhteisöllisyyttä, saavansa mahdollisuuden osallistua itselle mielekkäällä tavalla musiikki-toiminnassa, sekä vapaamuotoiseksi liturgian suhteen, mitä taas hän ei ollut löytänyt Katariinan jumalanpalveluksista.

Työntekijät

Katariinan seurakunnan järjestämiä jumalanpalveluksia työntekijät luonnehtivat muun muassa perinteisiksi, korkeakirkollisiksi, musiikiltaan klassiseksi ja perinteisesti, sekä raskaiksi perusmessuiksi. Korkeakirkollisella haastateltu viittasi palvelukseen, jossa musiikki on perinteistä, Isä meidän –rukous usein lauletaan ja missä sunnuntain eri teemat eivät oikeastaan näy. Perinteisissä jumalanpalveluksissa nähtiin kehitettävää, etenkin seurakunnan huomioimisessa. Työntekijöistä toinen kommentoi myös perinteisten jumalanpalvelusten sisältävän matalan kynnyksen papeille suorittaa liturgia ja yleisesti palvelus niin sanotun vähemmän vaivan mukaan.

Toimintaan osallistuvilla nähtiin olevan heikohkot mahdollisuudet osallistua Katariinan jumalanpalveluksen toteutukseen ja suunnitteluun, tai ainakin osallistumisessa nähtiin korkeahko kynnys. Yhteyden messussa seurakuntalaisia on otettu eri rooleihin mukaan ja kuultu seurakuntalaisia. Työntekijät kertovat myös, että mahdollisuuksia vaikuttaa, on tarjottu, mutta seurakuntalaisia ei ole saatu hyödyntämään annettuja mahdollisuuksia. Asian muuttamiseksi on kirkkoherran

johdolla ryhdytty ottamaan seurakuntaa mukaan toteuttamiseen, esimerkiksi ehtoollisavustuskoulutuksen kautta.

5.3 Syyt ja merkitys

Tässä kappaleessa käydään läpi muun muassa nuorten aikuisten syitä siihen, miksi he lähtivät mukaan nuorten aikuisten toimintaan, eri asioiden merkityksiä toiminnan kannalta ja nuorille aikuisille, toiminnan tavoitteen määrittelyä sekä tavoitteen toteutumista. Työntekijöiden haastatteluissa tarkastellaan samoja teemoja, mutta ammattilaisen näkökulmasta ja laajemmassa seurakunnan perspektiivissä.

5.3.1 Syyt ja merkitykset nuorten aikuisten toiminnan taustalla

Nuoret aikuiset

Syyt siihen, miksi haastateltavat lähtivät mukaan Katariinan seurakunnan nuorten aikuisten toimintaan, vaihtelivat. Joitakin yhtenäisyyksiäkin löytyi: kaikilla oli jo valmiiksi jonkinlainen seurakuntatausta tai hengellinen kaipuu seurakuntayhteyteen. Kahdella vastaajista oli selkeä halu päästä uudella opiskelupaikkakunnalla tutun järjestäjän, seurakunnan, toiminnan pariin. Toinen heistä kaipasi hengellistä kotia, ja toinen hengellisen kodin kaipuun lisäksi koki vaikeaksi tutustua uudella paikkakunnalla ihmisiin ja ajatteli sen olevan helpompaa seurakunnan parissa. Molemmille ja yhdelle muulle haastatellulle Katariinan seurakunnan toiminta valikoitui muiden seurakuntien tai herätysliikkeiden toiminnoissa kiertelyiden jälkeen. Muiden ihmisten merkitys korostui osan syissä: toiminnan vetäjän karismaattinen persoona ja miellyttävä tyyli toimi lyhyen välimatkan lisäksi yhdelle

haastatelluista toimintaan pysähtymisen merkkinä. Kahdella muulla oli tuttuja tai ystäviä, jotka pyysivät mukaan toimintaan.

Merkityksellisiksi asioiksi toiminnassa kaikki viisi haastateltavaa kokivat ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisyyden. Myös mahdollisuus toteuttaa itseään ja saada antoisaa hengellistä opetusta oli suurimmalle osalle tärkeää. Muita merkitykselliseksi koettuja asioita olivat muun muassa kahdelle monipuolinen toiminta ja ruokileminen, yhdelle ylistys ja luottamus sekä mahdollisuus kasvaa turvallisessa ympäristössä hengellisesti.

Työntekijän merkitys korostui kaikilla haastatelluilla: tärkeä turvallisuuden luoja, toiminnan kokonaiskuvan hahmottaja, viime kädessä vastuun kantaja sekä hengellisen elämän paimen. Työntekijä oli myös tärkeä rakenteen tuoja sekä kannustava ja avoin jatkuvuuden takaaja.

Käytännössä työntekijän merkitys on hyvä, hän tuo sen mukanaan rakenteen, infrastruktuurin, jatkuvuuden ja on viime kädessä tuonut sen turvaverkon siihen, ja määrittelee millä ehdoilla siinä mennään. - - Kun hän on aktiivinen niin tapahtuu ja pystyy tekemään enemmän, kun on seurakunnan puolelta eri tavalla mahdollisuuksia, kokemusta, kontakteja. Kun on jatkuvuutta ja pidemmän tähtäimen näkemystä siitä, että mitä voi tehdä. (Haastateltava 3).

Yksi haastatelluista toi esiin myös työntekijän tärkeyden uusien toimintaan osallistuvien ihmisten tervetuloa toivottajana sekä eräänlaisena luottamuksen ja turvallisuuden tuojana. Vaikka työntekijä kannustaa itsenäiseen työskentelyyn, on hänen roolinsa tärkeä toiminnan ohjaamisessa. Työntekijä voi ottaa ohjat vastuunkantajilta, etenkin silloin, jos vastuunkantajat kokevat vastuunsa liian suureksi tai jos vastuuta tulee antaa eteenpäin uusille osallistujille.

- - Se on luonnollista että hänellä on suhteellisen vahva rooli, seurakunnan työntekijällä, ettei se toiminta ole niin paljon kiinni yksittäisestä vastuuhenkilöstä tai niiden aktiivisuudesta. Jolloin heilläkin on vapaus ajatella enemmän, miten minä nyt jaksan tai missä viihdyn, eikä mikä minun velvollisuuteni on tai etten

enää jaksa, mutta tämä pitää nyt tehdä koska kukaan muu ei sitä tee tai tämä romahtaa jos en sitä tee. Se helposti palautuu siihen, että jos on aktiivisia, niin he ovat kuitenkin opiskelijoita, niin opinnot päättyvät. He siirtyvät muualle joka tapauksessa, niin se ei olisi niin töksähtävää se lopetus jos siinä on joku työntekijä ikään kuin viran puolesta mukana. (Haastateltava 2).

Muiden osallistujien ja vapaaehtoisina toimivien nuorten aikuisten merkitys nähtiin tärkeänä ennen kaikkea yhdessä toteuttamisen kannalta. Toiminnan ei haluttu olevan liian työntekijäjohtoista, sillä toiminnan koettiin olevan sitä mitä ihmiset siitä tekevät. Muita esille tulleita yksittäisten haastateltujen kertomia merkityksiä olivat muun muassa innostajina toimiminen ja tärkeinä luottamuksen rakentajina työntekijän ja osallistujien välillä.

Toiminnan tavoitteiksi arvioi hengellisen kodin, oma paikan löytämisen seurakunnasta, seurakuntayhteyden luomisen ja sen yhteydessä kasvamisen ja oppimisen jollain tavalla kaikki haastatelluista. Muita tavoitteisiin yhdistettyjä päämääriä olivat muun muassa helppo ja luonnollinen tapa osallistua seurakunnan toimintaan, tavoittaa väliinputoajia ja varustaa uskovia uskolla, luottamuksella ja varmuudella.

Tietyllä ikäryhmällä olisi kristillistä toimintaa, johon voisi tulla helposti mukaan ja kokea että voi tehdä itselle luontevia ja kiinnostavia asioita. Toinen on, että olisi jo oleville seurakunta-aktiiveille sellainen paikka, mutta johon olisi luontevaa tulla mukaan vähemmän aktiivisten ihmisten. (Haastateltava 2).

Minä sanoisin, että nuorten aikuisten toiminnan tavoite on varustaa uskovia, minkä tahansa kirkon tai seurakunnan tavoite. - -. Joten itse asiassa me tässäkin toiminnassa minusta tuntuu menetetään ne oikeat nuoret aikuiset, jotka ovat töissä käyviä, perheellisiä, työttömiä. - - Toiminnan tavoite tietyllä tavalla on tavoittaa niitä ihmisiä: väliinputoajia. - - Toisaalta se tavoittaminen ja toisaalta mikä tahansa Kristuksen ruumis ja seurakunta, - - että ihmiset pääsisivät toteuttamaan Kristuksen ruumista. He voisivat jakaa murheita, elämää. He voisivat rukoilla toistensa puolesta, voisivat auttaa seurakunnan sisäisesti toisiansa, mutta myös varustaa sillä uskolla ja varmuudella ja luottamuksella, mitä he tarvitsevat, kun he lähtevät seurakunnasta ulos. - (Haastateltava 4).

Neljän haastatellun mielestä tavoitteeseen päästään, vaikka parannettavaakin löytyy. Yksi vastaajista ei näe, että tavoite toteutuu, koska uusia osallistujia tavoitetaan huonosti tai hädän tuskin ollenkaan. Kahden vastaajan mielestä tavoitteeseen päästään, mutta seurakunta ja seurakuntayhteys tulisi ymmärtää laajemmin kuin vain yhdestä työalasta tai ikäryhmästä käsin.

-- tavoite ei olisi se, että katsotaan sitä omaa seurakuntaa, vaan katsottaisiin sitä, että tämä seurakunta toteutuu siinä, missä ihmisiä tulee koolle ja seurakuntana olemme palvelemassa - laajempaa kokonaisuutta. - - Ymmärrämme, että välillä se on aktiivisempaa täällä ja välillä tuolla. (Haastateltava 3).

Nuorten aikuisten toiminnan koettiin antavan hengellisen elämän kannalta kaikille jotain: Raamatun lukemista ja opetusta, rukoilemista ja kristittyjen välistä yhteyttä. Erityisesti yhdessä Raamatun opetuksista käydyt keskustelut, kuten myös yhdessä rukoilu, koettiin hengellisesti antoisiksi. Yksi vastaajista, joka koki koko elämänsä olevan hengellistä elämää, mielsi oman läsnäolonsa toiminnassa, yhdessä rukoilemisen, opettamisen ja kannustamisen, tukevan muiden osallistuvien hengellistä elämää ja samalla myös omaansa. Paljon toiminnassa mukana ollut haastateltu kertoi, että moni toiminnassa mukana ollut on kasvanut hengellisesti toiminnassa osallistumisensa aikana, mikä näkyi siinä, mitä aktiiviseurakuntalaiset tekevät nyt: he ovat edelleen aktiivisina seurakuntiansa toiminnassa ja osa heistä oli lähtenyt lähetystyöhön tai opiskelemaan papiksi.

Ovat edelleen aktiivisina seurakunta toiminnassa ja jotkut lähteneet papiksi tai lähetystyöhön, että ei ollut mikään tähdenlento tämä. Nämä ihmiset kehittyivät hengellisesti tänä aikana. (Haastateltava 3).

Työntekijät

Tärkeäksi nuorten aikuisten toiminnassa nähtiin kohtaaminen, läsnäolo, mahdollisuus vaikuttaa, toiminnan tunteminen omakseen, levon ja uusien ystävien saami-

nen, avoin asioiden käsittely ja älyllisen haastavuuden tuominen: esimerkiksi avointa pohdintaa uskonperusteista, kristinuskon uskottavuudesta ja siitä, miten eri kristinuskon asioita voi soveltaa tänä päivänä. Työntekijän merkitys työssä koettiin myös tärkeäksi. Toinen haastateltavista korosti työntekijän merkitystä muun muassa tavoittavan toiminnan kannalta.

- - Jollain tavalla työntekijä olemuksellaan rajaa jotkut pois ja kutsuu taas toisia mukaan. - - työntekijöiden ei kuulukaan olla samanlaisia, vaan erilaisia, jotta saadaan mahdollisimman erilaisia ihmisiä mukaan. - - Työtä tehdään tosi paljon omalla persoonalla, omana itsenään, niin miten haluat tehdä. Oletko sellainen, joka istuu hiljaa Raamattu kädessä ja rukoilee koko illan vai sellainen, joka haluaa järjestää kaiken maailman tapahtumia, niin vaikuttaa, keitä sinne tulee. (Haastateltava 7.)

Toimintaan osallistuvien vapaaehtoisten merkityksestä työntekijät toivat esiin vapaaehtoisten eri roolien tärkeyden seurakuntalaisuuden toteutumisessa sekä toiminnan kehittämisen kannalta. Haastateltavan mielestä nuorilla aikuisilla saisi olla niin suuri rooli toiminnassa kuin he itse haluavat, jotta päästäisiin lähemmäs Martti Lutherin haavetta siitä, miten seurakuntalaiset voivat kutsumuksensa ja lahjojensa mukaan vastata isoistakin asioista. Seurakuntalaisuus toteutuu toiminnassa osittain vastuuryhmässä, joka on vastannut toiminnassa muun muassa juontamisesta, musiikista, suunnittelusta, pienryhmien rukouksien johtamisesta, ja iltapalan järjestämisestä. Se, että kaikki edellä mainittu olisi vain työntekijän harteilla, hirvitti ajatuksena haastateltua. Kehittämisen kannalta vapaaehtoisten merkitys oli tärkeää, jotta saataisiin kehitettyä toimintaan ennen kaikkea monipuolisesti. Erilaiset näkemykset ja tavat toteuttaa toimintaa ovat voimavara, etenkin kun suunnittelemassa ja toteuttamassa on nuoria aikuisia: heidän ideansa ja toimintansa muokkaavat toimintaa ja parhaimmillaan opettavat myös työntekijälle uusia tapoja toimia ja tarkastella miten hän toteuttaa työtään.

Tavoitteena haastateltavat näkivät Jeesuksesta kertomisen ja hänessä kasvamisen, evankeliumin viemisen ylipäätään eteenpäin sekä Suomenevankelis-luterilaisen

kirkon oppien mukaisen opettamisen. Muuten haastateltavien visiot siitä, mikä on nuorten aikuisten tavoite, poikkesivat vastauksissa. Ensimmäinen haastateltavista näki, että tärkeänä tavoitteena on myös tarjota nuorille aikuisille paikka, johon voi helposti tulla ja omana itsenään pohtia elämän ja kristinuskon eri kysymyksiä. Toiminnalla nähtiin olevan myös kauaskantoisia vaikutuksia ihmisen seurakunta-elämässä:

Se on arvokasta laajemminkin, kun väki valmistuu niin mitä paremman mallin ja kokemuksen on saanut seurakunnasta niin sen paremmat mahdollisuudet heidän on integroitua ja jäädä pysyvästi myös aikuisina, kun muuttavat kuka mihinkin - - niin heillä voi se seurakuntayhteys ja juuri sellaisessa aktiivisessa roolissa, ei pelkästään vastaanottavan roolissa, osallistuvana ja tekevänä, toimivana porukkana. - - Yksi iso kuva mikä minua on motivoinut ja innostanut tähän. (Haastateltava 6.)

Tavoitteen haastateltu koki toteutuvan vaihtelevasti. Toinen haastateltava koki, että evankeliumin eteenpäin viemisen lisäksi on vaikeaa sanoa, mikä on toiminnan tavoite ja mitkä ovat keinoja päästä siihen, ennen kaikkea mietittäessä kenelle toiminta on suunnattu.

- - Tuntuu, että ei välttämättä ole sellaista selkeää tavoitetta, niin silloin se toiminta menee sellaiseksi, että sillä ei ole mitään päämäärää, vaan se vain on. Mutta siellä ei oikeastaan tapahdu mitään. Jos on se tavoite, niin sitten sitä kohti kuljetaan. Se on mitä minä ajattelen, että meillä on ehkä vähän hukassa: se tavoite. - - Onko tavoitteena tavoittaa kaikki Ylioppilaskylästä, nuoret aikuiset, tältä alueelta? Vai onko tavoitteena, että ne muutamat, jotka siellä on, niin pidetään ne ja pidetään heille sellainen pienempi illanvietto? Hirveän vaikea sanoa, että mikä nyt on se tavoite. (Haastateltava 7.)

Molemmilla haastateltavilla oli kuitenkin samankaltaiset visiot siitä, mikä toiminnassa on tärkeää ja että työalan työllä on merkitystä.

Nuorten aikuisten toiminnan aseman ja roolin seurakunnassa koettiin muuttuneen positiivisemmaksi kuin aiemmin. Piispan tarkastuksen yhteydessä vuonna 2014

huomioitiin, että tarve lisäresursseille henkilöstön puolesta nuorten aikuisten toimintaan kaivattiin. Haastateltavista toinen uskoi myös kirkkoherran suhtautuvan myönteisesti toimintaan ja sen mahdollisuuksiin. Kirkkoherra oli muun muassa järjestänyt keväällä palaverin Turun oppilaitospastoreiden kanssa, minkä tarkoituksena oli esimerkiksi päästä nykytilanteen tasalle molemmin puolin. Myös toiveeseen saada nuorisotiimistä joku mukaan nuorten aikuisten toimintaan oli vastattu. Nuorten aikuisten toiminta nähtiin kuitenkin yhtenä monista seurakunnan työaloista. Toiminnan rajaaminen nähtiin myös haastavana. Esimerkiksi seurakunnassa nuorten aikuisten toiminnassa keskitytään enemmän opiskelijoihin, ja toinen haastateltava kertoo myös itse sortuvansa ajattelemaan nuoria aikuisia vain opiskelijoina, vaikka ryhmä on laajempi, heterogeenisempi ryhmä. Molemmat korostivat nuoria aikuisia tärkeänä ryhmänä, jonka kehittämiseen seurakunnassa on havahduttu hyvin. Asenneilmapiirin koettiin myös olevan hyvä. Nuorten aikuisten tärkeyttä korosti toinen haastateltavista seuraavasti:

Koska kohta ne nuoret aikuiset ovatkin jo aikuisia, ja sitten aikuistyössä, diakonia toiminnoissa mukana. Jos keskitytään pelkästään siihen, että pidetään erilaisia lähetyspiirejä ja niin sanottuna mummopiirejä ja nuoret aikuiset unohtuvat. - - Fakta on se, että muutaman kymmenen vuoden päästä, kuka siellä mummopiirissä käy, jos nyt niihin nuoriin aikuisiin ei keskitytä, ja kutsuttaisi sinne mukaan. - - (Haastateltava 7.)

5.3.2 Jumalanpalveluksen merkityksiä nuorille aikuisille

Nuoret aikuiset

Jumalanpalveluksissa merkityksellisiksi asioiksi koettiin Jumalan kohtaaminen, hyvällä tavalla haastava ja innostava raamatun opetus ja ehtoollinen. Kaksi vastanneista toi esiin myös yhteyden seurakuntaan sekä mahdollisuuden pysähtyä ja hiljentyä oleellisimman ääreen. Yksi haastateltava korosti myös musiikin merkitystä. Kaikki nuoret aikuiset löysivät siis jotain itselle merkittävää jumalanpalve-

luksesta. Hengellisen elämän hoitamisen kannalta yksi haastateltu koki, ettei saisi jumalanpalveluksesta oikeastaan mitään, sillä yhteys seurakuntaan puuttui. Kolme haastateltua tunsi saavansa jumalanpalveluksesta hetken viettää aikaa ja jutella Jumalan kanssa. Kaksi haastatelluista lisäsi vielä, että jumalanpalveluksen hengellinen anti saattoi riippua tilanteesta, mutta mahdollisuus hengelliseen hoitamiseen löytyi.

- - vaikka olisi huonokin saarna niin aina siinä luetaan seurakunnassa tai kirkkokäsikirjaan kuuluvat ne tietyt raamatun kohdat ja aina niissä on virret. - - Aina se on tilanne jossa minä tulen tietoisesti Jumalan silmien alle. - - tietoisesti tulen ja ikään kuin pyhitän aikaani, istumalla kirkossa. - - Vaikka siellä olisi vain kaksi istuvaa mummoa ja huono saarna, niin minulla on silti siellä ehtoollinen ja kuitenkin mahdollisuus puhua Jumalalle ihan itse.(Haastateltava 4).

Työntekijät

Pohtiessa sitä, mikä merkitys jumalanpalvelusyhteydellä on nuorille aikuisille haastateltavat antoivat erilaiset vastaukset. Ensimmäinen näki merkityksen olevan sama kuin kenelle tahansa kristitylle, mutta uskoi jokaisen kuitenkin rakentavan oman merkityksensä sille. Merkitys olisi hengellistä elämää rakentava: nuoren aikuisen maailmaan kuuluisi merkityksellisen jumalanpalveluksen rakentaminen, johon kuuluu heidän kulttuurinsa huomioiminen jumalanpalveluksessa. Usein heillä voi olla myös odotuksia, että paikalla on tuttuja, joiden kanssa olla jumalanpalveluselämän ulkopuolellakin. Toinen haastateltava koki nuorten aikuisten vähäisyyden jumalanpalveluksissa niin, että jumalanpalveluksella ei ole suurta, jos mitään merkitystä yleisesti nuorille aikuisille.

5.4 Kehittäminen

Tämän kappaleen teemana on kehittäminen, jonka tarpeita on tullut esiin jo aiempien teemojen pohjalta, mutta jotka olen koodatessa siirtänyt tämän otsikon alle.

Kehittämistarpeita ja –ehdotuksia tarkastellaan ensin nuorten aikuisten näkökulmasta ja myöhemmin työntekijöiden.

5.4.1 Nuorten aikuisten toiminnan kehittäminen

Nuoret aikuiset

Kehittämistarpeita tai ideoita löysivät kaikki haastateltavat. Hyvänä asiana toiminnassa, jota toivottiin säilytettävän, oli mahdollisuus vaikuttaa ja toteuttaa itseään. Toiminnan ajankohdasta, milloin Vastavirta-illat alkavat ja loppuvat, oltiin pääasiassa samaa mieltä: sopivat kellonajat tai, kun toimintaan oli päätetty sitoutua, tietty aika viikosta raivattiin toiminnalle. Yksi vastaajista koki, että yksi syy sille, miksi toiminta ei sovi enää hänelle on illan loppumisajankohdan venyminen lähemmäs kello kymmentä illalla. Työssäkäyvänä hän koki ajan olevan liian myöhäinen hänelle, kun taas toinen haastateltava kehui vapautta, joka tuli kiireettömyyden tunteesta, kun toiminnalla ei ollut tarkkaa päättymisaikaa.

Tavoittavan toiminnan lisäämisen tarpeen toivat esiin kaksi haastateltua. Tavoittavan toiminnan haasteina nähtiin se, että pitää aina keksiä uudelleen mistä ihmiset tavoittaa parhaiten: netistä, lentolehtisillä tms. Tavoittavan työn merkitys koettiin tärkeäksi ennen kaikkea vaihtuvuuden takia: toimintaan osallistuvat opiskelijat eivät usein pysy toiminnassa mukana pitkään valmistumisen jälkeen. Yhteisön merkitys oli tärkeä myös tavoittavasta toiminnasta puhuttaessa:

Opiskelija seurakunta tarvitsee vahvasti sitä, että haetaan koko ajan uusia ihmisiä mukaan, koska se on niin lyhyt aika mitä ihmiset on siellä mukana, niin pitää olla mielessä, että tavoitetaan uusia ihmisiä. Toisaalta jos ei ole yhteisöä, johon kutsua niin ei työtä kannata tehdä, sillä ensin pitää saada pohjaporukka kuntoon. (Haastateltava 4.)

Selkeyttä työntekijän ja vapaaehtoisten rooleihin ja tehtäviin kaipasi kaksi haastateltua. Seurakunnan puolelta toivottiin selkeää vastuunkantajaa, jonka vastuualueet olisivat selvillä vapaaehtoisille, joiden tehtävät olisivat selkeästi ohjeistettuja. Vapaaehtoisten vastuuttaminen heille mieleisillä töillä nähtiin tärkeänä muun muassa työntekijän ja vapaaehtoisten luottamuksen rakentumisen kannalta.

-- olisi selkeä ohjeistus, että mikä on kenenkin homma. Toisaalta myös se, että mikä on sen työntekijän homma, että kaikille olisi selvää se, mikä on se työntekijän rooli: mistä hän vastaa. - - jos menee liian kotikutoiseen se on liian rennosti tehty, siinä ei enää pidetä huolta aikatauluista, - - ei suunnitella niin sitä tavoitettavaa toimintaa, kun se on siinä niin sellaista omaa ja silloin ei myöskään mene eteenpäin asioita. - - se voi olla ulkopuoliselle hankala tulla.(Haastateltava 4.)

Pienellä osallistujamäärällä pyöritettävässä toiminnassa haasteena näki yksi haastateltu sen, miten liian rennossa toiminnassa ei huolehdi enää aikatauluista, tai suunnitella toimintaa, minkä johdosta uusien osallistujien voi olla vaikea päästä mukaan. Kiinnittymättömyys muuhun seurakuntaan koettiin myös kehitettävänä asiana, johon ei kuitenkaan ole vielä löytynyt ratkaisua.

Kehittämisideana tai toiveena oli jonkinlaisen kirjallisen ohjeen tuottaminen, mistä näkisi sen, miten eri asioita oli toiminnassa toteutettu aiemmin, jotta ei tarvitsisi keksiä samoja tapoja ja malleja toimia uudestaan ja uudestaan. Ohjeesta voisi myös tulla ilmi selkeästi, mitkä roolit milloinkin eri vastuuhenkilöillä ja työntekijällä olivat. Selkeää strategiaa seurakunnalta toivoi yksi vastaaja sen suhteen, miten seurakunnan alueella asuvat, nuorten aikuisten kohderyhmään kuuluvat ihmiset tulisivat kohdatuksi. Viime vuoden tiedotuksen parantamiseen eräs haastateltava ehdotti, että olisi auttanut se, että olisi ollut vapaaehtoisia ottamassa vastuuta selkeän ohjelman valmistumisesta hyvissä ajoin.

Tekijät, jotka vaikuttavat siihen miten toiminta koettiin, olivat seuraavanlaisia: ilmapiiri, avoimuus, usko siihen mistä opetettiin, onnistumisen kokemukset, oma

asenne, motivaatio, sosiaalisuus, opetuksen laatu, yhteys toisten uskovien kanssa sekä mahdollisuus oman roolin löytämiseen ja hengelliseen kasvuun. Ilmapiiiriin, avoimuuteen sekä yhteyteen muiden uskovien kanssa oli yhteisenä tekijänä sosiaalisuus ja riippuvuus siitä, millaiseksi muut osallistujat ja työntekijä toiminnan tekevät. Onnistumisen kokemukset esiin nostanut haastateltu toi esiin turvallisen ympäristön, jossa sai toteuttaa ja haastaa itseään.

Se, että oli innostunut kristillisyyttä. On aidosti liikkeellä. Alkuaikoina se vetäjän olemus, että tämä ei ole leipäpappi vaan... uskoo näihin asioihin. Se, että saatiin tehdä omia juttuja ja tuli niitä omia juttuja. Riskinottoakin, että tehtiin välillä sopivaisuuden rajalla. Tuli sellainen, että jos näinkin saa tehdä ja onnistuu. Kun on itse monessa mukana niin siitä tulee, että tämä ei ole vain paikka, jossa käyn, vaan jossa teen ja olen luomassa. Oma juttu. (Haastateltava 2.)

Myös opetuksen laatu oli tekijä, jonka haastateltu halusi haastavan itseään ja synnyttävän oivalluksia. Useampi haastatelluista toi esiin myös oman, osallistujan roolinsa tärkeyden toiminnan kokemisessa. Tärkeää oli se, millainen asenne itsellään on toimintaa kohtaan ja millaisella motivaatiolla toimintaa on itse toteuttamassa. Jokainen haastateltu koki voivansa vaikuttaa näihin tekijöihin joko oman toimintansa ja asenteensa kautta tai työntekijän tai muiden osallistujien avulla.

Kukaan haastatelluista ei olisi halunnut lisää vastuuta osallistuessaan nuorten aikuisten toimintaan tai kokenut tarvitsevansa enemmän vaikutusmahdollisuuksia. Kaikki haastateltavat toimivat joko nyt tai aiemmin ollessaan mukana toiminnassa kuitenkin toimintaa toteuttavina vapaaehtoisina. Silloista tai nykyistä enempää vastuuta ei haluttu, sillä koettiin, että elämässä muut asiat vievät aikaa ja energiaa, eikä haluttu ottaa liikaa vastuuta. Yksi haastateltavista ilmoitti syyksi haluavansa ensin toimia niin sanottuna rivijäsenenä, sillä hän ei ole ollut mukana toiminnassa vähään aikaan, eikä tiennyt mihin hän olisi halunnut vaikuttaa tai ottaa vastuuta.

Toiminnassa ei koettu olevan kynnystä: uusilta osallistujilta oli kuultu, että toimintaan oli helppo tulla mukaan. Kaikki haastateltavat kuitenkin tiedostivat, että ihmiset kokevat eri tavoin sen, miten helppoa tai vaikeaa uuteen toimintaan on tulla mukaan.

Se odotus, mikä ihmisillä on, tuommoisista vaihtelee tosi paljon. Toinen voi haluta, että häntä tullaan kohtamaan henkilökohtaisesti ja keskustelemaan, ja toinen taas, että jos joku tulee sanomaan, esimerkiksi hei! Niin se on, että ei ei ei ei, antakaa minun olla. - - mitä haluaa ja se minkä sen kynnyksen muodostaa voi olla niin päinvastaisia asioita. - - jotkut ihmiset voivat kokea, että on vaikea lähestyä ja toiset taas, - - että on liiankin avointa. Nämä on sellaisia asioita, jotka kuuluvat kaikkeen elämään ja toimintaan. – mutta nämä asiat eivät ole suuntaan tai toiseen pielessä siellä. (Haastateltava 3)

Eräs haastateltu oli kokenut toimintaan mukaan tullessaan, pientä kynnystä, sillä iltoihin oli tuolloin muodostunut suhteellisen tiivis ydin porukka. Kokemuksen kynnyksestä osallistua nuorten aikuisten toimintaan toisaalla jakoi yksi haastatelluista:

Jos vertaan johonkin toiseen, missä olen kauan sitten ollut, kun opiskelujen alussa kiersin, niin mikä minut sieltä yhdestä paikasta käännnytti. Kun olin ensimmäistä kertaa, vähän väärällä tavalla alettiin puhua siitä, että kerättiin lista, että kuka haluaa tehdä mitään. Tuli liian vahvasti sellainen viesti, että sinun oletetaan sitoutuvan ja oletetaan tekevän jotakin, vaikka olin ensimmäistä kertaa mukana. En ollut ollenkaan vielä sellaiseen valmis. Tuollainen kynnys on ollut. (Haastateltava 2).

Täydellisen nuoren aikuisen toiminnan koettiin sisältävän muun muassa yhteisöllisyyttä, hengellistä sisältöä ja opetusta sekä mahdollisuuksia päästä purkamaan omia ajatuksiaan. Toiminta ei olisi tapahtumakeskeistä. Ihmiset tuntisivat toisensa hyvin ja voisivat jakaa keskenään elämäänsä ja kysymyksiään sekä pitää hauskaa ja rukoilla. Toiminnasta saisi helposti tietää ja yhteys kaikkeen seurakunnan toimintaan olisi luontevaa.

Olisi luontevaa yhteydenpito ja vaikutus, siihen mitä tahansa muuta toimintaa seurakunnassa on. Ei ole niin selkeästi, että on nuo nuoret ja aikuiset, eivätkä he tiedä toisistaan mitään, vaan että siellä on luonnollinen yhteys. Kun on yhdessä seurakunnan toiminnassa mukana, niin tulee koko seurakunnan toiminta tutuksi. Liikkuvuutta, että pystyy olemaan jossain kontekstissa vaikei olisi suoraan siinä toiminnassa mukana. (Haastateltava 2.)

Täydellisessä toiminnassa seurakunnan rooli olisi pienempi: toiminta toteutuisi ennen kaikkea ihmisten arkielämässä ja seurakunnan rooli olisi koota ihmisiä arjen hengellisyydestä yhteen.

Työntekijät

Toiminnan kehittämisestä molemmat haastateltavista olivat samaa mieltä: toimintaa pitää aina kehittää ja luovuus on rajana. Ensimmäinen haastateltava vielä tähdensi, että ydin nuorten aikuisten toiminnassa on kristityn kasvussa. Haastateltavat toivat esiin kehittämistarpeita sekä jakoivat visioita siitä, mihin suuntaan toimintaa kannattaisi tai voisi kehittää. Haastateltava, jolle toiminnan tavoite ei ollut selkeä, kaipasi selkeää tavoitetta, johon pyrittäisiin, ja jos tavoitteen toteuttamisessa ei heti onnistuta, niin voitaisiin kokeilla muita tapoja päästä tavoitteeseen. Kehittämistä molemmat kaipasivat työaloja ylittävään yhteistyöhön sekä tiedotukseen ja mainontaan. Tiedotus nähtiin haasteena, johon tulisi miettiä väylä, johon panostettaisiin, esimerkiksi jokin sosiaalisen median kanava ja sähköposti. Mutta laaja-alaisempaan mainostamiseen tarvittaisiin enemmän käytännön taitoja ja taloudellisia voimavaroja. Myös yhtymätason medianäkyvyys oli toisen haastateltavista toiveissa:

Medianäkyvyyttä voitaisiin rakentaa, että siinä on yhtymä mukana, eikä se olisi vain yhden tai kahden seurakunnan, jotka vain vähän puuhastelevat, vaan se saisi yhtymältä tukea. (Haastateltava 6).

Ihmisten kohtaamisessa nähtiin myös parannettavaa ennen kaikkea tavoittavan työn kannalta.

- - Pidän myös paljon siitä, että voi jalkautua sinne missä ne ihmiset ovat, että ei odoteta, että tulkaa te meidän luo, vaan mennään me nuorten aikuisten luokse. Jos on isompia tapahtumia tai - - Ylioppilaskylässä on esimerkiksi kapakka, - - opiskelijoiden tai kyllä siellä varmaan muitakin käy, että menisi joskus sinne - - seurakunnan työntekijänä ja olisi vain siellä. Ehkä joku lähtee juttelemaan, ehkä joku kavahtaa, se tekee sen, että me ollaan ihmisiä siinä missä muutkin. Tehdään samanlaisia juttuja, että me ei olla aina siellä kirkolla, mihin me kutsutaan tai tilassa, mihin me kutsutaan viettämään iltaa. (Haastateltava 7.)

Toinen haastateltavista näki parannettavana myös yritystä saada nuoret aikuiset osallistumaan ja kantamaan vastuuta enemmän työntekijän rinnalla sekä vapauttaa heidät toteuttamaan mitä he haluavat tehdä ilman, että he olisivat sidoksissa yhteisen paikkaan.

Vapautetaan väki tekemään ja siitä voi juuri kummuta mitä vaan: draamaryhmiä, urheilupoppoita ja musiikkiryhmiä. Niitä porukoita, jotka lähtevät vain vaeltamaan jonnekin saaristoon retkeilemään tai lähtee publiin tai live-keikoille jonnekin olemaan ja järjestämään leirejä, mihin onnistuttaisiin saamaan sellaista väkeä, joka ei ole seurakunnan sisällä. (Haastateltava 6.)

Tärkeänä haastateltava koki sen, että toiminnassa mukana olevat nuoret aikuiset pystyisivät omaksumaan elämäntapaa, jossa on luontevaa olla myös seurakuntapiirin ulkopuolella olevien ihmisten kanssa. Samalla olisi hienoa kehittää toimintaa sellaiseksi, johon voisivat osallistua myös ihmiset, jotka eivät välttämättä määritä itseään edes kristityksi.

Työalat ylittävää yhteistyötä haluttiin parantaa muun muassa diakoniatyön ja nuorisotyön kanssa. Seurakunnan sijainnista johtuen diakoneilla käy myös nuoria aikuisia, mutta kuitenkin esimerkiksi tiloissa, jossa nuorten aikuisten toimintaa järjestetään, ei ole yhtään mainosta tai muuta diakoniatyöstä kertovaa tietoa. Nuo-

risotyön kannalta yhteistyötä haluttiin lähentää toiminnan osallistujan seurakuntayhteyden jatkuvuuden kannalta. Nuori, joka lähtee esimerkiksi opiskelemaan muualle, ei välttämättä hae seurakuntayhteyttä uudesta paikasta, koska kokee, että hänelle ei ole mitään toimintaa, sillä hän on liian vanha esimerkiksi isoseksi. Tiedotusta seurakunnan sisällä mahdollisista muistakin työaloista pitäisi siis lisätä. Työn kehittämisen kannalta yleisestikin yhteistyö nähtiin rikkautena:

- - Vaikka itsestä tuntuisi, että ei pysty kehittämään toimintaa enää, niin se ei tarkoita etteikö joku muu voisi kehittää. Sen takia on tärkeää, että voisi tehdä yhteistyötä myös työalojen yli. (Haastateltava 7.)

Yhteistyö muun muassa nuorisotyönohjaajan kanssa oli tuonut positiivista vaikutusta toiminnan kehittämisen kannalta: uuden järjestöyhteistyökumppanin. Näkyvyyden lisäämiseksi oli suunniteltu videoblogin tekemistä Sanansaattajat medialähetysjärjestön kanssa.

Haastateltavista molemmat ilmaisivat toiminnan kehittämisen tarvitsevan erilaisia resursseja: rahaa, työntekijöitä, innostuneisuutta nuorissa aikuisissa, visiota ja ideoita.

Vaatii, että siihen kanavoidaan tietty määrä työntekijä resursseja. Se on meillä merkittävä parannus jos papin lisäksi siihen saadaan, niin kuin on jo saatu, yksi nuorisotyönohjaaja. Vaatii rahaa, budjettia ja työntekijöitä. Muuten se on, ei se ole vain resursseista kiinni, vaan on juuri sitä, mitä nuoret aikuiset itse työntekijöiden kanssa tekevät. (Haastateltava 6.)

Toinen haastateltavista koki myös avoimen keskustelun ja pohdinnan siitä, mitä toiminnalta halutaan, hyvänä edellytyksenä toiminnan kehittämisessä. Mutta edellytyksenä on, että löytyy niitä osallistujia, jotka haluavat olla mukana kehittämässä, jakamassa mielipiteensä ja ideoimassa.

Täydellisen nuorten aikuisten toiminnan määrittelyyn ensimmäisellä työntekijällä oli jo valmis kaava, jonka mukaan sen voisi toteuttaa:

Seurakunta luontainen kehitys viitekehyksestä kasvavan seurakunnan kahdeksan laatutekijää. - - Kristian Swartzin manuaalista. - - Siihen liittyisi tämän kaltaisia juttuja kuin valtuuttava johtajuus, innostava jumalanpalvelus, lahjojen mukainen palvelutehtävä: että löytyy sellainen paikka seurakunnasta, johon heillä on lahjat. Jos sinä et ole keittiö tai kahvinkeittäjä ihminen, niin sinua ei pakoteta siihen. Tarveperusteinen evankeliointi, ei raamatulla päähän, vaan tullaan rinnalle ystävinä ja mitä tämä ihminen tarvitsee. Useimmin nuori aikuinen esimerkiksi uudella paikkakunnalla tarvitsee yksinkertaisesti ystäviä, jonkun porukan, jossa on kiva olla. Toimivat rakenteet - -. Tämä - - perustuu aidosti maailman laajimpaan empiiriseen tutkimukseen. (Haastateltava 6.)

Muuten täydellinen nuorten aikuisten työ oli työntekijöille lämmin yhteisö, jossa löytyy vastuunkantajia, joiden kanssa toimintaa toteutetaan, rukoillaan ja huomioidaisiin myös kansainväliset vaihto-opiskelijat. Toiminta ei olisi työntekijälähtöistä vaan seurakuntalähtöistä, jossa toiminta ei rajoitu nuorten aikuisten toiminnaksi, vaan siinä on mahdollisuuksia ylittää eri ikäryhmille suunnattujen työalojen rajoja.

- - Runko olisi se, että nuoret aikuiset voisivat itse tehdä ja oksat ja hedelmät olisivat sitä että siellä on kaikenikäistä toimintaa. Mikseivät nuoret aikuiset voisi järjestää toimintaa johon kutsutaan kaikki mahdolliset lapset ja vanhukset mukaan? (Haastateltava 7.)

Täydellisessä toiminnassa seurakunta olisi kaikille kodikas, missä kasvua tapahtuu ja vastuuta seurakunnassa otetaan nuorten aikuisten toiminnan jälkeenkin. Nuorten aikuisten toiminnan haaveiltiin myös laajentuvan koko seurakunnan toiminnaksi, jossa työntekijöitä ei välttämättä edes tarvittaisi, ehkä pappia lukuun ottamatta.

Ajattelen, että työntekijän tärkein tehtävä on tehdä itsensä turhaksi tietyllä tavalla. On alussa se kannustaja ja mahdollistaja: antaa ne puitteet, antaa

resursseja, kokoaa sen porukan ja sanoo, että tämä on hyvä idea, tekkää tämä tai tehdään tämä. Mutta jättäytyy kuitenkin itse sen verran sivulle, että antaa muiden tehdä ja toimia. (Haastateltava 7.)

5.4.2 Jumalanpalveluksen hoitamisen kehittäminen

Nuoret aikuiset

Neljä viidestä haastatellusta ei haluaisi osallistua tai ollut osallistunut jumalanpalveluksen toteuttamiseen. Kaikki ilmaisivat suurimmaksi syyksi sen, etteivät he olleet löytäneet mielenkiintoisia tapoja osallistua toteutukseen. Kahden nuoren aikuisen kantaan vaikutti myös jumalanpalvelusyhteyden puuttuminen. Yksi haastateltu uskoi voivansa osallistua toteuttamiseen jos jumalanpalvelus olisi yhteisö, johon hän muun seurakunnan kanssa kuuluisi ja kokoontuisi. Tapoja, joilla jumalanpalveluksen toteuttamiseen olisi voinut osallistua, olivat haastateltujen mielestä kolehdin kerääminen, esirukouksen ja lukukappaleen lukeminen sekä musiikkiesityksiin osallistuminen tai niiden pitäminen. Kaksi haastatelluista kertoikin olleensa joskus mukana musiikkiesityksissä, joita pidettiin Katariinan seurakunnan ulkopuolisissa jumalanpalveluksissa, esimerkiksi Kansanlähetyksen sunnuntai messussa. Kansanlähetyksen jumalanpalveluksista jumalanpalvelusyhteyden löytänyt haastateltu oli osallistunut pyhäkoulun pitämiseen, esirukouksen lukemiseen ja ollut jossain määrin mukana musiikkitoiminnassa.

Täydellinen jumalanpalvelus olisi haastateltujen mukaan yhteisöllinen ja iloinen, mutta jossa olisi myös tilaisuus viettää hiljaista ja arvokasta aikaa pyhä äärellä.

Kaipaa, että unelma jumalanpalveluksessa on yhteisöllisyyden kokemus: mahdollisuus kohdata toisten ihmisten kanssa jotain ja kohdata muita ihmisiä. Ei tarvitse olla kovin jäykkä koko ajan, mutta pitäisi olla mahdollisuus itse hiljentyä. - - Ettei keskity, että on show:ssa mukana. On harrashetki. - -. Jos nämä kaikki saisi samaan. (Haastateltava 5.)

Jumalanpalveluksessa pappi ei olisi vain liturgian suorittaja, vaan hän tuntisi seurakuntansa. Se olisi kaikille eri-ikäisille ihmisille viikoittainen seurakunnan koontuminen, missä seurakuntalaisille tarjotaan Jumalan sanaa, opetusta ja sakramentteja. Saarna olisi puhutteleva, tilaisuus olisi elämälle avoin ja lapset saisivat olla paremmin mukana. Kaksi haastatelluista toi esiin lapsiperheitä tai lapsenomaisia aikuisia koskevia huomioita pohtiessaan täydellistä jumalanpalvelusta:

- Monella nuorella aikuisella itse asiassa lapset on sellainen joka estää tulemasta jumalanpalvelukseen, koska mihin ne siellä tunkee ja jos heidät saakin sinne, niin itsellä ei ole aikaa siihen jumalanpalvelukseen eli siitä tulee aikalailla hukcareissu: miksi nähdä vaivaa josta ei tule muuta kuin itkua ja hammasten kiristelyä. - - (Haastateltava 3.)

Että lapset voisivat olla mukana siellä jumalanpalveluksessa, eikä heitä pidä laittaa, että he ovat vähän haitaksi ja heidät pitää laittaa johonkin syrjään sen ajaksi kun aikuiset ihmiset keskittyy. - - Aikuinen voi käyttäytyä kuin lapsi siinä mielessä: voi työntää nenänsä joka paikkaan, kuljeksia ympäriinsä ja katsella ja kiiwetä joka paikkaan - - ja niin voisi tehdä jumalanpalveluksen aikanakin Ja se on minusta kauhean mielenkiintoista. - - Jos se olisi sosiaalisesti hyväksytyä aikuisille ihmisille, että voisi, niin kyllä minä silloin menisin kirkkoon. Mutta nyt se ei ole oikein sopivaa. (Haastateltava 5.)

Täydellisen jumalanpalveluksen olemusta miettiessä haastateltavat toivat esiin myös omia näkemyksiään siitä, miten he kokevat nykyisen jumalanpalveluksen niin Katariinan seurakunnassa kuin yleisestikin luterilaisessa kirkossa sekä itselleen tärkeitä ja parannettavissa olevia asioita jumalanpalveluksessa:

Mutta koska normaali jumalanpalvelus on aika tylsä. - - Kokee, että sain vähän niin kuin hartaassa tunnelmassa pysähtyä miettimään, on tila sille. Muualla se voi jäädä, että on koko ajan vauhti päällä. Eikä pääse hiljentymään mielen tasolla ainakaan. Tai toisaalta haluaisi viihtyisää ja rentoa, iloista ja yhteisöllisyyttä. Mutta kaipaen, että jokin tilaisuus tai hetki olisi hiljainen tai sanotaan arvokas: harras, jossa on kunnioittavaa pyhyiden tuntua. Nämä on sitten hankala saada samaan. (Haastateltava 2.)

- - Kirkkokahvit on se mikä tuo ihmiset istumaan yhteen ja Suomessa etenkin ihmiset tarvitsee sitä. Ehkä suomalaiseseen luterilaiseen hengellisyyteen kuuluu sellainen hartaus ja semmoinen, että kun ihminen tulee kirkkoon hän tulee henkilökohtaisten syvien ajatustensa kanssa. - - Omissa suurissa murheissa tai ongelmissa, jos ei ole joka sunnuntain kävijä. Silloin kukaan ei uskalla mennä häiritsemään hänen henkilökohtaista, privaattia hartaushetkeänsä. - - Se on miinus ja sen takia tarvitaan kirkkokahvit, jossa ei ole enää se hartaushetki, - - vaan kirkko loppuu ja alkaa normaali elämä, ihmisillä on normaali mahdollisuus kohdata toisiansa. (Haastateltava 4.)

- - Kyllä toivoisin, että olisi enemmän, että voisi jakaa, jos on sellaisia asioita, joita Jumala on puhunut sydämelle tai jos saa jotain näkyjä tai jotain, että sellaisia voisi jakaa, että seurakunta olisi mukana siinä. Ja tosissaan se, että ei tarvitsisi olla penkkiin sidottu siellä, että olisi soveliasta liikkua. - - Rukoilla myös liikkeen kielellä. (Haastateltava 5.)

Yhteisöllisyyden kaipuu ja merkitys oli tärkeää haastatelluille nuorten aikuisten toiminnan lisäksi jumalanpalveluksessa, mutta sosiaalisen ulottuvuuden korostuksessa liikaa seurakunta voi käpertyä liikaa itseensä löytämättä hengellistä yhteyttä:

Jumalanpalvelusyhteydellä tarkoitetaan, niin sillä tarkoitetaan kahta eri asiaa. - - Vanhassa ajatuksessa, sillä tarkoitetaan enemmänkin ehtoollisyhteyttä. - - ihmiset kokoontuvat yhteen viettämään yhteistä ehtoollista, mutta se sosiaalinen ulottuvuus on heikko. - - Nuoren aikuisen ja postmodernista näkökulmasta, jumalanpalvelusyhteys mielletään ennen kaikkea sosiaalisesti yhteydeksi. - - nähdään että jumalanpalvelus ja seurakunta on sosiaalinen yksikkö. Jos ei ole sosiaalista yhteyttä - - ei ole toteutunut jumalanpalvelusyhteys. Minusta siinä on paha ongelma. Kummassakaan ei välttämättä toteudu hengellinen yhteys. (Haastateltava 3.)

Pitkäveteiseksi jumalanpalveluksen kuvaillut haastateltu kertoi hengettömän saarnan, pitkäveteisen musiikin, yleisen tavan olla ottamatta yleisöä haltuun ja oman asenteen olevan syynä siihen, miksi sunnuntain aamujumalanpalvelus on tylsä. Vaikka jumalanpalvelus saatettiin kokea jäykäksi myös esimerkiksi jumalanpalveluksen kaavan vuoksi, toi eräs haastateltava myös ymmärrystä kaavamaiseen toteutukseen:

Kyllä minä näen siinä tietynlaisessa kaavamaisuudessa myös hyvää. Se myös suojelee tietyiltä sellaisilta, siltä kaaokselta ja epäjärjestykseltä ja on sinänsä helppo että kun ihminen tulee sinne, hän tietää, että mitä siellä tapahtuu. (Haastateltava 4).

Työntekijät

Jumalanpalveluksissa uskottiin olevan eri osa-alueita, joita olisi mahdollista kehittää. Haastateltavien mukaan kehittämisen kohteita Katariinan seurakunnan perinteisissä jumalanpalveluksissa olivat esimerkiksi musiikki, ihmisten vastaanottaminen, seurakunnan kuuleminen ja toteutukseen sekä suunnitteluun mukaan ottaminen ja ajankohta. Musiikin suhteen molemmat työntekijät uskoivat moninaisuuden voimaan, kuten myös erityyppisten messujen järjestämiseen.

Olisi tosi ihanaa jos pystyttäisiin tarjoamaan nuorekkaampaa, ehkä tietyllä tapaa tutustuttamista siihen, että mitä se jumalanpalveluselämä on. Intromessu: tällaista on jumalanpalveluksessa ja miksi siellä on niitä. Tällainen esittely tilaisuus tai vähän kevyempi messu tähän tapaan, missä voisi olla muitakin lauluja kuin virsiä. (Haastateltava 7.)

Toinen haastateltavista näki saarnaajan roolin tärkeänä: Saarnaajan haluttiin välittävän jollain tavalla uskoa Jumalan Sanaan ja siihen, mitä Raamattu opettaa. Myös seurakuntalaisten toivottaminen tervetulleeksi oli tärkeää etenkin uusien kävijöiden sekä koko seurakunnan yhteyden kokemisen kannalta. Molemmille ensisijainen kehittämisen kohde oli seurakuntalaisten ottaminen mukaan suunnitteluun ja toteutukseen. Uudistaminen ei nähty vanhemman ikäpolven väkeä karkottavana asiana, vaan jumalanpalveluselämää rikastuttavana. Esimerkiksi aikaisemmin järjestetyissä kylämessuissa kävi nuorten aikuisten lisäksi myös vanhempaa väkeä ja eläkeläisiä eli nuoremmalla tyyllillä tehty voi toimia myös vanhemmille. Ideoita kehittämiseen oli useita.

- - *Voisi olla erityispainotuksia, siis nehan menevät jo kirkkovuoden mukaan, mutta olla jotain erityiskirkkoja, joihin kutsutaan eri-ikäisiä tai joku pehmolelukirkko, tai villasukkakirkko. Voisi olla urheiluseuroille suunnattu jumalanpalvelus tai että olisi tällaisia erityisiäkin välillä. - - Siellä tulisi ilmi se, että me olemme ihmisten keskellä ja tehdään sitä ihmisille. (Haastateltava 7.)*

Toinen haastateltavista toi esiin Katariinan kirkon jumalanpalveluksen ajankohdan tuoman haasteen. Kello kymmenen saattaa olla monelle, etenkin kirkon naapurissa asuville opiskelijoille, liian aikainen ajankohta lähteä kirkkoon, etenkin jos jumalanpalvelus tuntuu itsessään raskaalta tilaisuudelta.

Edellytyksiä jumalanpalveluksen kehittämiseksi nähtiin muutamia: vastuutiimin muodostaminen, valmius tehdä työtä asian eteen, teologista tietämystä siitä, mitä tulee säilyttää ja saada seurakuntalaiset uskomaan muutoksen mahdollisuuteen sekä seurakunnan osallisuuden mahdollistamista.

- - *ehkä on sellainen ajatus, että ei sitä voi kehittää, että se on tylsää. Pitäisi saada ehkä muuta kautta saada tuotua se, että olisiko mahdollisuus järjestää jokin tempaus, että kerätään nuoret aikuiset ja valmistetaan jumalanpalvelus, joka sitten pidetään, vaikka seuraavana sunnuntaina. Siellä on sitten mummit ja papat kauhuissaan, että apua, mitä musiikkia ja mitä meininkiä, mutta siinä voisi olla sitä, että nuoret aikuiset näkisivät, että hei tällaista voisi olla ja alkaisivat itse ehkä vaatimaan ja pyytämään, että voiko olla myös tällaista, eikä aina tuollaista. (Haastateltava 7.)*

Toinen haastateltavista piti myös kehittämisen kannalta tärkeänä jumalanpalveluksen niin sanottua riisumista niin, että käy selväksi, mikä jumalanpalveluksen ydin oikein on. Riisumisen jälkeen voitaisiin lähteä kehittämään yhdessä seurakuntalaisten kanssa jumalanpalvelusta eläväisemmäksi.

- - *Jäädän helposti siihen ajatukseen, että näin on aina ollut ja näin on hyvä olla. - Saisi ihmisille sen käsityksen että voi vaikuttaa ja muuttaa ja kehittää. (Haastateltava 7.)*

5.5 Pohdiskeleva yhteenveto

Vaikka tutkimustulokset on esitetty teemoittain eri kappaleissa, aineistona ne muodostavat kokonaisuuden, joka on sidoksissa toisiinsa. Esimerkiksi jo perustieto-teemaa käsittelevässä kappaleessa esiin ponnahtaa syitä, miksi seurakuntayhteyttä haetaan muualtakin kuin Katariinan seurakunnan toiminnasta. Syyt paljastavat merkitysten lisäksi kehittämiskohteita ja kuvaavat toimintaa. Kaikki teemat ovat siis nivoutuneita toisiinsa, vaikka ne onkin luokiteltu erillisiksi teemoiksi, joiden kautta tuloksia tarkastellaan. Osaltaan tähän vaikuttaa se, miten olen laatinut kysymykset ja määritellyt ne osaksi eri teemoja. Teemojen rajat ovat kuitenkin häilyväiset ja kokonaisuudessaan pyrkivät palvelemaan tutkimuksen alussa asetettua tavoitetta: vastata tutkimusongelmiin.

Tutkimustuloksissa saatiin monia vastauksia ja näkemyksiä, joista osa olivat samoja tai samankaltaisia kaikkien haastateltavien välillä. Ensimmäisessä teemassa selvisi, että nuoret aikuiset, joita on haastateltu, edustavat joukkoa, joka on ollut aktiivinen ollessaan mukana Katariinan seurakunnan nuorten aikuisten toiminnassa. He ovat osallistuneet toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen, mikä on yksi tavoite, johon niin nuoret aikuiset kuin työntekijät haluavat pyrkiä. Kokemusta nuorilla aikuisilla toiminnasta löytyy pitkältikin aikaväliltä. Suurimman osan (neljän viidestä) kokemukset sijoittuvat aikaan, jolloin he ovat olleet opiskelijoita. Vuoden 2014 toimintakertomuksessa ja 2015 toimintasuunnitelmassa tavoitteena onkin erityisesti yrittää tavoittaa Yo-kylän alueella asuvia nuoria aikuisia ja opiskelijoita (Katariinan seurakunnan toimintakertomus vuodelta 2014; Katariinan seurakunnan toimintasuunnitelma vuodelta 2015.) Tätä tavoitetta reflektoiden haastateltuihin nuoriin aikuisiin voisi ajatella, että opiskelijoita, joita pääasiassa Yo-kylässä asuu, on tavoitettu, sillä haastateltavista enemmistö on mukana ennen olleita opiskelijoita. Edellä mainitulle väitteelle tukea löytyy myös toisen työnteki-

jähaastateltavan kertoessa syyt ja merkitys – teeman alla, miten nuoria aikuisia helposti pitää vain opiskelijoina, vaikka ryhmään kuuluu muitakin ihmisryhmiä.

Nuorten aikuisten toimintaan osallistuu siis todennäköisesti paljon opiskelijoita. Nuorten aikuisten toiminnassa yhtenä periaatteena on, että osallistujia ei luokitella sen mukaan opiskelevatko he, ovatko he töissä tai etsivätkö he muilla keinoin suuntaa elämäänsä. Usein toiminnan rajat mukautuvat tilanteen mukaan, mikä on yksi peruspiirre ko. toiminnassa. (Köykkä 2014, 199.) Vaikka toiminnassa, ja haastateltavista yksi ei ollut opiskelija-aikanaan toiminnassa mukana, tutkimustulokset tuovat esiin ennen kaikkea näkemystä siitä, miten toiminta nähtiin opiskelijoiden näkökulmasta. Kuitenkin tavoitettuja Yo-kylän asukkaita ei ole toiminnassa mukana paljoa suhteessa satojen asukkaiden määriin Ylioppilaskylässä. Tavoittavan toiminnan kehittäminen onkin yksi asia, joka nousi, kehittäminen – teeman alla, yhdeksi niin nuorten aikuisten kuin työntekijöiden mainitsemaksi kehittämiskohdeksi.

Haastatelluilla työntekijöillä on kokemusta nuorten aikuisten toiminnasta jonkin verran tai paljon. Molemmat ovat olleet vastuurolleissa toiminnassa. Nuoret aikuiset nähtiin jakautuvan kolmeen eri kategoriaan: oman seurakunnan nuorisotyöstä uloskasvat, muualta tulevat seurakuntayhteydessä olleet nuoret aikuiset, sekä nuoret aikuiset, jotka eivät määrittele itseään kristityiksi, eivätkä osallistu toimintaan. Tavoittavan toiminnan kehittämisessä työntekijä haastateltavista toinen uskoi toiminnan tavoitteen selkiyttämisen auttavan siinä, mihin suuntaan toiminnassa mennään. Ovatko tavoittamisen kohteena ensisijaisesti opiskelijat, omasta nuorisotyöstä nuoriksi aikuisiksi kasvaneet, perheelliset ja työssäkäyvät vai kaikki edellä mainitut? Ajatuksia siitä, miten tavoitettavaa toimintaa voitaisiin järjestää, löytyi muun muassa vuoden 2015 toimintasuunnitelmasta ja haastattelun tuloksista. Toimintasuunnitelmassa tavoittavan työn muotoja olivat esimerkiksi

erilaiset tapahtumat, kuten retket, yleisöluennot ja erilaiset infotempaukset. Kaupungeissa on paljon kulkijoita, jotka eivät tiedä minne he menisivät. Tavoiteltaessa nuoria aikuisia tulisi huomioida heidän elinympäristönsä eli se missä ja milloin he liikkuvat. (Köykkä 2014, 214.) Muun muassa nuorten aikuisten arkeen jalkautuminen, minkä kautta työntekijät voisivat tulla tutuiksi kasvoiksi uusille ihmisille, oli haastatteluaineistossa esiin tullut mahdollinen tavoittavan työn muoto. Nuoren aikuisen kutsuminen osallisuuteen seurakunnassa on tuloksia tuottavampaa kirkon työntekijän pukeutuessa pantapaitaan, joka päällä hän kulkee nuoria aikuisia vastaan arkisissa ympäristöissä, kuin postin kautta lähetty yleisesite (Helenius 2005, 350–351). Kaikkien haastateltavien vastaukset pohjautuvat pääasiassa Katariinan seurakunnan Vastavirta-iltoihin, sekä Katariinan seurakunnan tarjoamiin jumalanpalveluksiin, mutta myös yksittäisiä muita nuorille aikuisille suunnattujen toimintojen pohjalta annettuja vastauksia löytyi.

Kaksi nuorista aikuisista oli löytänyt jumalanpalvelusyhteyden joko Katariinan seurakunnasta tai Kansanlähettyksen messuista. Loput haastatelluista vielä etsivät paikkaa, josta löytää yhteys tai olivat löytäneet sen seurakunnan ulkopuolisista kristillisistä yhteisöistä. Työntekijät näkivät, että nuoria aikuisia tulisi huomioida paremmin jumalanpalveluksissa. Katariinan aamujumalanpalveluksia kuvailtiin mm. seuraavasti: raskas, tavallinen, perinteinen, musiikiltaan klassinen, korkea-kirkollinen, vahvasti työntekijälähtöinen ja oppimisen kannalta yksipuolinen. Kuvaus jumalanpalveluksesta tuo esiin eri asioita, joista osa esiintyy myös kehittäminen – teeman alla asioina, joita haastateltavat toivoisivat kehitettävän. Erityisesti työntekijälähtöisyyttä haluttiin vähentää ja seurakuntalaisten mahdollisuuksia suunnitella ja toteuttaa sekä kantaa vastuuta, haluttiin lisätä. Muita Katariinan seurakunnan jumalanpalveluksista Yhteyden messua ja Kylämessua kuvailtiin mm. seurakuntaa osallistavaksi, nuorekkaaksi ja erilaista musiikkia sisältäväksi

sekä yhteisöllisemmäksi ja enemmän väkeä kokoavaksi kuin aamujumalanpalvelus.

Jumalanpalveluksessa merkityksellistä nuorille aikuisille oli Jumalan kohtaaminen, hyvä opetus, seurakuntayhteys ja ehtoollinen. Seurakuntayhteyden ei katsottu toteutuvan joko ollenkaan tai sen koettiin toteutuvan huonosti. Nuoret aikuiset, jotka olivat löytäneet jumalanpalvelusyhteytensä muualta, näkivät löytäneensä toisaalta jumalanpalvelusyhteisön, jota Katariinan jumalanpalvelus ei tarjonnut. Yhteisöllisyys olikin yksi piirre, joka kuului nuorten aikuisten visioonsa täydellisestä jumalanpalveluksesta. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden syntyyn tarvitaan kontaktia ja vuorovaikutusta. Dialogisuutta ja mahdollisuuksia osallistua jumalanpalveluksen toteutukseen voi lisätä paljon, sillä monessakaan seurakunnassa yhdessä toteuttamisen perinnettä ei ole. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 111.) Yhdessä jumalanpalveluksen toteuttaminen ja suunnitteleminen olivat yhdessä muusiikin monipuolistamisen sekä vieraanvaraisemman ihmisten vastaanottamisen kanssa kehittämisen kohteita, joita haastattelemani työntekijät mainitsivat. Edellytyksinä uudistamiseen koettiin esimerkiksi vastuutiimin muodostaminen ja seurakuntalaisten motivoiminen toiminnan toteuttamiseen. Jumalanpalveluksen merkityksen nuorille aikuisille työntekijät arvioivat joko samaksi kuin muilla kristityillä tai vähäiseksi.

Nuorten aikuisten toimintaa kuvattiin kahden toiminnan osalta: Nuori Katariina ja Vastavirta – illat. Nuori Katariina ja aiemmin järjestettyä nuorten aikuisten toimintaa, kuvattiin muun muussa paljon ihmisiä ja eri aktiviteetteja sekä monipuolisia puhujia sisältäväksi toiminnaksi, jossa toiminnan vetäjä vaihtui useamman kerran. Toiminta oli myös uusien ihmisten tavoittamiseen pyrkivää. Osallistujien vähetessä ja työntekijöiden vaihtuessa toiminta muotoutui hiljalleen tilaan, missä se on nyt. Nuorten aikuisten toimintaa kuvailtiin pieneksi 10–20 hengen toiminnaksi, jossa ilmapiiri on avoin, lämmin ja kodikas ja missä vaikutusmahdollisuudet ovat

hyvät, vastuun kantajiksi halukkaita on suhteellisen vähän ja toiminta on uskonperusteisiin sitoutunutta. Toiminnassa nykyisen työntekijän aikana tapahtuneita muutoksia olivat muun muassa Kansanlähetyksen kanssa tehtävän yhteistyön loppuminen, uusien yhteistyöjärjestöjen kanssa aloitettu yhteistyö sekä kävijämäärän väheneminen.

Nuorten aikuisten toimintaan mukaan lähdettiin esimerkiksi seuraavista syistä: hengellinen kaipuu seurakuntayhteyteen, mahdollisuus tavata uusia ihmisiä ja vetäjän karismaattisuus ja tyyli. Nuorista aikuisista kirkkoon kuuluvat usein arvostavat mahdollisuutta kuulua yhteisöön ja hiljentyä yhdessä (Tirri 2006, 303). Merkityksellistä nuoret aikuiset sanoivat olevan mm. yhteisöllisyys, ihmisten kohtaaminen, mahdollisuus kasvaa hengellisesti ja työntekijä. Työntekijöiden merkitys toiminnassa oli haastatelluille tärkeä mm. turvallisuuden luojana, kokonaiskuvan hahmottajana, ohjaajana ja suunnannäyttäjänä.

Työntekijät määrittelivät nuorten aikuisten toiminnassa merkitykselliseksi esimerkiksi ihmisten kohtaamisen, läsnäolon, avoimuuden ja mahdollisuuden antaa osallistujien vaikuttaa toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Vapaaehtoisten ja muiden osallistujien merkitys oli tärkeä esimerkiksi toiminnan toteuttamisessa ja monipuolisessa toiminnan kehittämisessä. Nuorten aikuisten toiminnan tavoitteena nuoret aikuiset näkivät esimerkiksi oman paikan ja hengellisen kodin löytämisen seurakuntayhteydestä, yhteydessä kasvamisen ja väliinpuotoajien tavoittamisen. Neljä viidestä haastatellusta koki, että tavoitteeseen päästään, joskin parannettavaa löytyisi. Haastateltavat olivat yllättävän positiivisia tavoitteiden toteutumisen suhteen, vaikka tavoittavan toiminnan koettiinkin olevan melkein pä marginaalista. Yksi haastatelluista tosin totesi, että tavoitteisiin ei päästä juuri sen takia, että toiminta ei tavoita tehokkaasti uusia ihmisiä. Työntekijöiden mukaan tavoitteena oli muun muassa evankeliumin eteenpäin vieminen. Paikan, johon voi tulla omana itsenään ja helposti ja pohtia elämän eri kysymyksiä, tarjoaminen sekä

seurakuntayhteyden rakentaminen tai lujittaminen. Työalan asema seurakunnassa koettiin hyväksi ja kannustavaksi sekä yhdeksi monista työaloista.

Haastateltujen nuorten aikuisten mielessä toiminnassa kehittämistä kaipasivat muun muassa uusien ihmisten tavoittaminen, työntekijän ja vapaaehtoisten tehtävien ja roolien määrittely, tiedotus ja mainonta sekä toiminnan kiinnittyminen muuhun seurakunnan toimintaan ja tiedon puuttuminen aiemmin toiminnan toteuttamiseen käytetyistä keinoista ja välineistä. Tiedotus ja mainonta olivat asioita, joissa myös työntekijät näkivät parantamisen varaa. Tiedottaminen on pitkäjänteisyyttä vaativaa toimintaa, jonka tulokset näkyvät usein vasta pidemmällä aikajännteellä. Se vaatii sitoutumista, viestintänäkökulman mukaan ottamista suunnitteluun, resursseja ja osaamista. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 160, 162, 164.) Muita kehittämistä tarvitsevia asioita olivat työntekijöiden mukaan esimerkiksi työalojen välinen yhteistyö, toiminnan tavoitteen selkiyttäminen, uusien nuorten aikuisten kohtaaminen ja tavoittaminen sekä nuorten aikuisten innostaminen toteuttamaan toimintaa niin, että toiminta ei olisi vain yhteen tilaan tai paikkaan sitoutunutta. Nuorten aikuisten toive toimintansa kiinnittymisestä muuhun seurakunnan toimintaan ja työntekijöiden näky seurakunnan työalojen välisen yhteistyön lisäämisen tarpeesta muodostavat molemmille yhteisen kehitystarpeen. Ratkaisu, miten nuorten aikuisten toiminta voitaisiin kiinnittää muuhun seurakuntaan, voisi olla juuri työalojen rajojen yli toteutettava yhteistyö. Diakoniatyössä kävijöiden ikähaitarin uskoisi olevan laaja, vaikka moni kävijä olisikin nuori aikuinen, ja nuorisotyössä nimensä mukaisesti on nuorempia seurakuntalaisia. Työalojen välisen yhteistyön lisääminen on toteutunut osittain nuorisotyön osalta nuorisotyönohjaajan siirtyessä ottamaan vastuuta nuorten aikuisten toiminnasta yhdessä nykyisen työntekijän kanssa. Merkittävinä yhteistyötahoina onkin mainittu uusimmassa toimintasuunnitelmassa muun muassa Katariinan seurakunnan diakonia ja nuorisotyö. Pohja melkeinpä koko seurakuntaa kokoavalle toiminnalle voi olla jo rakentumassa.

Nuorten aikuisten toiminnassa hyvänä ja toimivana nähtiin esimerkiksi mahdollisuus päästä vaikuttamaan ja toteuttamaan toimintaa sekä, ainakin opiskelijoiden kannalta, Vastavirta-illat sopivat kellonajoiltaan nuorille aikuisille. Toiminnan nähtiin olevan myös matalan kynnyksen toimintaa, vaikkakin sosiaalisen kynnyksen koettiin olevan aina olemassa ja sen suuruuden tai pienuuden riippuvan ihmisestä itsestään.

Työntekijöiden mukaan toiminnan kehittäminen vaatisi resursseja: niin taloudellisia kuin henkilöstöllisiä sekä nuorten aikuisten motivaatiota olla mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa toimintaa. Kehittämiseen nähtiin tarvittavan myös avointa keskustelua siitä mihin suuntaan toimintaa halutaan kehittää ja visiota miten toimintaa toteutetaan haluttuun suuntaan.

Tärkeitä tekijöitä, miten nuoret aikuiset kokivat toiminnan, olivat muun muassa ilmapiiri, oma asenne ja motivaatio, uskominen siihen mitä opetettiin ja yhteys toisten uskovien kanssa. Täydellinen nuorille aikuisille kohdistettu toiminta oli nuorten aikuisten mielestä esimerkiksi yhteisöllistä, hengellistä opetusta sisältävää, avointa keskustelua omista pohdinnoista käyvää, muuhun seurakunta toimintaan linkittyvää ja ennen kaikkea ihmisten arkielämässä toteutuvaa. Toiminnasta olisi myös helppo saada tietää ja ihmiset tuntisivat toisensa. Hengellisen kasvun ja hoitamisen kannalta tärkeät elementit tulevat ilmi useamman nuoren aikuisen haastatteluissa, mikä kertoo kyseisten nuorten aikuisten hengellisestä kaipuusta. Täydellisessä toiminnassa halutaan olevan hengellistä opetusta ja sisältöä. Maailmankatsomuksen pohja rakentuu nuorena aikuisuudessa, minkä takia heidän kaipuunsa maailmankatsomukseen liittyvien kysymysten pohdiskeluun ei pitäisi tulla yllätyksenä (Köykkä 2014, 196). Työntekijöiden näkemykset täydellisestä toiminnasta sisälsivät mm. toimivat rakenteet, lahjojen mukaiset palvelutehtävät ja tarveperusteista evankeliointia. Yhteisö, jossa löytyy osallistujia toteuttamaan toimintaa, joka ylittäisi eri ikäryhmille suunnattujen työalojen rajat sekä

paikka, jossa tapahtuu hengellistä kasvua ja vastuuta seurakunnassa otetaan myöhemmissäkin elämänvaiheissa.

Haasteena niin jumalanpalveluksen kuin nuorten aikuisten toiminnan kehittämässä on uusien ihmisten tavoittamisen lisäksi esimerkiksi vastuunkantajien löytäminen. Miten innostaa toimintaan osallistuvia mukaan toteutukseen ja suunnitteluun? Miksei esimerkiksi nuorten aikuisten toiminnassa vastuuta oteta enempiä tai hanakammin, vaikka ajatuksia toiminnan kehittämiseen löytyy? Työntekijä haastattelussa haastateltava ehdotti syyksi toiminnan nykyistä muotoa. Nuoret aikuiset voivat nähdä toiminnan hengähdyspaikkana, johon ollaan keskimäärin tyytyväisiä. Toiminnasta ei haeta suuria vastuu tehtäviä, koska sinne tullaan leppäämään ja hiljentymään. Nuorien aikuisten haastatteluista yksi haastateltu toi esiin sen, että useat osallistujat tekevät muissa yhteisöissä vapaaehtoistyötä, milloin aikaa ja energiaa eri riittä alituisen aktiivisen roolin toteuttamiseen. Haasteita jumalanpalveluksen osallistumisen toteuttamiseen tuo nuorten aikuisten vastausten perusteella muun muassa mahdollisten tehtävien yksipuolisuus. Messuissa maallikoille on hyvin rajoitetusti eri tehtäviä, joissa voi vaikuttaa omilla lahjoillaan. Eri asia ovat musikaaliset ihmiset, sillä he voivat ottaa suurtakin vastuuta siinä missä ovat hyviä. Maallikkovetoisen toiminnan laajentaminen on mahdollista jos työntekijät voivat keskittyä asian mahdollistamiseen: elämällä ihmisten kanssa, jotka ovat tai voisivat tulla toimintaan mukaan. (Köykkä 2014, 209–210.)

6 POHDINTA

Katariinan seurakunnan nuorten aikuisten toiminnassa oli kehitettävänä asioina pääasiassa tiedottamisen ja mainostamisen parantaminen tavoittavassa toiminnassa, eri työntekijöiden ja osallistujien roolien selkeyttäminen ja verkostoitumisen lisääminen ja vahvistaminen seurakunnan eri työaloilla sekä muiden nuorten aikuisten toimintaa toteuttavien toimijoiden kanssa. Uusia ihmisiä tavoittavassa toiminnassa tulisi laatia selkeät tavoitteet siitä keitä ensisijaisesti yritetään tavoittaa ja miten. Haastattelemani nuoret aikuiset hoitivat jumalanpalveluselämäänsä pääasiassa osallistumalla jumalanpalveluksiin. Kaikki kokivat jumalanpalvelusyhteyden olevan jollain tavalla tärkeä ja tarjoavan jotain heidän hengellisen elämänsä hoitamiseensa. Katariinan seurakunnan jumalanpalveluksia ei kuitenkaan koettu kovinkaan nuoria aikuisia houkutteleviksi.

Tutkimus onnistui mielestäni hyvin, sillä valitsemani tutkimusmenetelmät toimivat hyvin, sillä sain haastatteluaineistoa runsaasti kokoon ja vastaukset tutkimusongelmiini. Opinnäytetyön teoriaosan tarjoama tietopohja auttoi taustoittamaan haastattelukysymyksien luomista ja toi luotettavuutta tutkimustulosten johtopäätöksiin. Haastavinta tutkimuksen tekemisessä oli aineiston rajaaminen, mikä näkyy aineiston runsaudessa tutkimustulokset – luvussa. Laadukkaampi tutkimus oli vaatinut itseltäni parempia taitoja kirjoittamisessa, enemmän kokemusta haastattelujen tekemisestä ja aineiston rajaamisesta sekä taloudellisia ja ajankäyttöön liittyviä resursseja. Esimerkiksi haastattelun luotettavuus saattaa kärsiä siitä, että ko. tilanteessa haastateltavilla on taipumus antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia (Hirsjärvi ym. 2009, 206). Tutkimusta saisi helposti laajennettua haastattelemalla useampia nuoria aikuisia ja työntekijöitä. Tutkimukseni nuorista aikuisista koostuva haastattelujoukko koostui ihmisistä, joilla oli jo ennen osallistumistaan seurakuntataustaa. Tutkimuksessa ei siis näy niiden nuorten aikuisten näkökulmat,

jotka eivät ole koskaan eläneet seurakuntayhteydessä tai ole välttämättä kirkon jäseniä. Vaikka tutkimuksessa esiin tulleet nuorten aikuisten visiot ja toiveet ovat tärkeitä, pitää muistaa huomioida myös sitä nuorten aikuisten joukkoa, joka jäi tutkimuksen ulkopuolelle. Tutkimuksen ulkopuolelle jääneitä nuorten aikuisten ryhmiä haastatteleamalla voisi tutkimusta laajentaa suhteellisen helposti. Katariinan seurakunnan nuorten aikuisten toimintaa voisi myös tutkia, miten tutkimuksessani esiin tulleisiin kehittämistarpeisiin voisi vastata ja onko toiminnassa lisää kehittämistarpeita, joita ei tutkimuksessani tullut esiin.

Nuorten aikuisten tavoittamisessa tulee huomioida heidän kulttuurinsa ja se mitä he arvostavat. Tutkimuksessani on selvinnyt mitä Katariinan seurakunnan suhteellisen aktiiviset nuoret aikuiset pitävät merkittävinä asioina, mutta entä loput nuorista aikuisista? Kirkkoon kuulumattomat nuoret aikuiset arvostavat kauneutta, estetiikkaa ja mystiikkaa. Kirkon toiminnassa tulisikin rohkaista spiritualiteettia ruokkivien tilaisuuksien järjestämistä, jossa huomioitaisiin myös edellä mainittu spirituaaliteetin ulottuvuudet. (Tirri 2006, 303.) Nuorten aikuisten tavoittaminen on haaste koko kirkolle, mutta heidän tavoittamisensa ei tarvitse jäädä yhden työalan tehtäväksi. Nuoria aikuisia voidaan kohdata eri seurakunnissa jo olemassa olevissa toimintamuodoissa eli yhtymäkohtia heidän elämäänsä löytyy. Esimerkiksi musiikkitoiminta sekä lapsi- ja perhetyö ovat seurakunnan työaloja, joissa on kosketusta nuoriin aikuisiin. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 88–89.) Ympäristöltään seurakunnan toiminnan tulisi olla nuoria aikuisia kutsuvaa ja heille mieleistä, jotta esimerkiksi kirkossa käymisestä jäisi positiivinen kokemus. Positiiviset kokemukset kirkossa käynnistä alentavat kynnyistä käydä uudestaan (Köykkä 2014, 219.) Myös kyseenalaistamiselle sekä erilaisille tulkinnoille tulisi olla kirkossa tilaa, sillä tuomitukseksi tulemisen pelko saattaa herkästi etäännyttää toiminnasta (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 52). Katariinan seurakunnan nuorten aikuisten työssä edellä mainittuja positiivisia ominaisuuksia löytyi, mikä näyttäisi olevan

hyvä pohja työn kehittämiseksi. Seurakuntien tarjoamien toimintojen tulisi olla monipuolisia ja erilaiset osallistujat huomioon ottavia. Suurin osa seurakunnan toteuttamasta toiminnasta on suunniteltu yhdelle ihmistyyppille: hänelle, joka jakaa analysoida, keskustella ja istua. Kun toimintaa suunnitellaan, pitäisi ottaa huomioon myös erilaiset lähestymistavat ja oppijat. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 145). Seurakuntalaiset pitäisi myös ottaa mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintaan niin jumalanpalveluksissa kuin muissakin seurakunnan toiminnoissa. Seurakunnan ei pidä olla vain sivustakatsoja, joka seuraa mitä pappi tekee ja sanoo (Modéus 2014, 96). Etsitään yhdessä elämässä selviämiseen ja jumalsuhteeseemme tukea uskonnosta (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 54).

LÄHTEET

Aapola, S. Ketokivi, K. 2014. Johdanto: Aikuistumisen ehdot 2000-luvun yhteiskunnassa. Teoksessa S. Aapola. K. Ketokivi (toim.) Polkuja ja poikkeamia - Aikuisuutta etsimässä. Kolmas painos. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto: Nuorisotutkimusseura.

Ahonen, T. Lyytinen, H. Lyytinen, P. Nurmi, J-E. Ruoppila, I. 2014. Ihmisen psykologinen kehitys. 5.painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Alfa-kurssit. 2015. Katariinanseurakunta. Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.turunseurakunnat.fi/portal/fi/seurakunnat/katariinanseurakunta/toiminta/alfa-kurssit/>. Luettu: 15.10.2015.

Dunderfelt, T.2011. Elämänkaaripsykologia. 14. painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Evl. 2015. Aamenesta öylättiin. Jumalanpalvelus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.evl2.fi/sanasto/index.php/Jumalanpalvelus>. Luettu: 14.10.2015

Geels, A. Wikström, O. 2009. Uskonnollinen ihminen. Johdatus uskontopsykologiaan. Helsinki: Kirjapaja.

Haastettu kirkko. 2012. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2008-2011. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 115. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Hauta-aho, H. Tornivaara, S. 2009. Kirkosta kiinni. Helsinki: Kirjapaja.

Helander, E. 2003. Muutoksen tulkkina. Kirkot ja uskonnollinen elämä osana yhteiskuntaa. Helsinki: Kirjapaja Oy.

Helenius, T. 2005. Apostolien jalanjäljissä –nuoret aikuiset ja kirkko. Teoksessa T. Paananen. H. Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 339-351.

Hirsjärvi, S. Remes, P. Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Katariinan seurakunnan toimintakertomus vuodelta 2014.

Katariinan seurakunnan toimintasuunnitelma vuodelta 2015.

- Kananen, J. 2008. Kvali. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteitä. Jyväskylä: Jyväskylän ylioppilaspaino. Jyväskylän Ammattikorkeakoulun julkaisuja 93.
- Ketola, K. 2011. Suomalaisten uskonnollisuus. Teoksessa K. Ketola. K. Niemelä. H. Palmu. H. Salomäki (toim.) Uskonto suomalaisten elämässä. Uskonnollinen kasvatus, moraalitieteet, onnellisuus ja suvaitsevaisuus kansainvälisessä vertailussa. Tampere: Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston julkaisuja 9.
- Ketola, K. 2010. Suomalaisten spirituaaliteetti. Uusi henkisyys luterilaisen hengellisyiden haastajana. Teoksessa M. Hytönen (toim.) Minä uskon? Jumala-usko 2010-luvulla. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 2010.
- Koivula, V. 2009. Kirkonmenot. Rovaniemi: Väylä-Yhtiöt Oy.
- Kotila, H. 2010. Liturgian suunta. Teoksessa M. Hytönen (toim.) Minä uskon? Jumala-usko 2010-luvulla. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 2010.
- Kosunen, E. 2006. Nuorten miesten mysteeri – Kirkosta eronneiden nuorten miesten spirituaaliteetti. Teoksessa M. Mikkola. K. Niemelä. J. Petterson (toim.) Urbaani usko. Nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 263–277.
- Kumpulainen, I. Gothoni, R. 2006. Nuoret nopeatempoiset monitoimijat. Teoksessa M. Mikkola. K. Niemelä. J. Petterson (toim.) Urbaani usko. Nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.
- Köykkä, A. 2014. Nuorisotyön alkeet ja jatko. Helsinki: Lasten Keskus & Kirjapaja.
- Leinonen, M. Niemelä, K. 2012. Jumalanpalvelus arjen voimana. Seurakuntalaisten jumalanpalvelusodotukset ja –kokemukset. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus. WWW-dokumentti. Saatavissa: [http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/8E8CE2EEFB27685EC2257E2E0012D50D/\\$FILE/ww29.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/8E8CE2EEFB27685EC2257E2E0012D50D/$FILE/ww29.pdf). Luettu 14.10.2015
- Modéus, F. 2014. Osallisuuden kutsutut. Jumalanpalvelusyhteisö muutoksessa. Helsinki: Kirjapaja.
- Monikasvoinen kirkko. 2008. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2004–2007. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 103. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Mäkinen, K. 2014. Arkkipiispan lausunto Turun Katariinanseurakunnan piispan-tarkastuksessa.

Niemelä, K 2006a. Nuorten aikuisten suhde kirkkoon. Teoksessa M. Mikkola. K. Niemelä. J. Petterson (toim.) *Urbaani usko. Nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 43–65.

Niemelä, K. 2006b. Vieraantunut vai pettynyt? Kirkosta eroamisen syyt Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Palmu, H. 2010. Suomen kirkon tulevaisuus? Kipukohtia, ongelmia ja mahdollisuuksia. Turku: Sammakko.

Ruusuvuori, J. Tiittula, L. 2005. Johdanto. Teoksessa J. Ruusuvuori. L. Tiittula. (toim.) *Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus*. Jyväskylä: Vastapaino, 9-21.

Ruusuvuori, J. Tiittula, L. 2005. Tutkimushaastattelu ja vuorovaikutus. Teoksessa J. Ruusuvuori. L. Tiittula. (toim.) *Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus*. Jyväskylä: Vastapaino, 22-56.

Salonen, R. 2014. Milloin omaan kotiin? Aikuistumisen vastuu Suomessa ja Espanjassa. Teoksessa S. Aapola. K. Ketokivi (toim.) *Polkuja ja poikkeamia - Aikuisuutta etsimässä*. Kolmas painos. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto: Nuorisotutkimusseura, 66-99.

Thitz, P. 2013. *Seurakunta osallisuuden yhteisönä*. Helsinki: Diakoniamattikorkeakoulu.

Tirri, K. 2006. Nuorten aikuisten spirituaaliteetti Kalliossa. Teoksessa M. Mikkola. K. Niemelä. J. Petterson (toim.) *Urbaani usko. Nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 292-304.

Vastavirta. 2015. Lyhyt historia. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://vastavirta.info/lyhyt-historia/>. Luettu: 19.10.2015

Yeung, A. 2005. Tutkimustyökaluja vapaaehtoismotivaation mysteeriiin. Teoksessa M. Nylund. A. Yeung (toim.) *Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus*. Tampere: Vastapaino.

Yeung, A 2005. Vapaaehtoistoiminnan timantti. Teoksessa M. Nylund. A. Yeung (toim.) *Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus*. Tampere: Vastapaino.

TYÖNTEKIJÖIDEN KYSYMYKSET:

Perustiedot

Kauanko olet tehnyt töitä nuorten aikuisten parissa, jos olet työskennellyt heidän kanssaan?

Nuorten aikuisten toiminta/tutkimusongelma 1:

Mitä nuorten aikuisten toimintaa Katariinan seurakunta järjestää?

Kuka toiminnasta on vastuussa?

Jumalanpalveluselämä/tutkimusongelma 2:

Tarjoaako Katariinan seurakunta / nuorten aikuisten toiminta jotain nuorten aikuisten jumalanpalveluselämän hoitamiseen? Mitä?

Toiminta

Nuorten aikuisten toiminta/tutkimusongelma 1:

Miten kuvailisit nuorten aikuisten toimintaa?

Onko toimintaan osallistuvilla mahdollisuus vaikuttaa toiminnan sisältöön?

Onko nuorten aikuisten toiminta muuttunut? Miten?

Jumalanpalveluselämä/tutkimusongelma 2:

Millaiseksi luonnehtisit Katariinan seurakunnan järjestämiä jumalanpalveluksia?

Onko toimintaan osallistuvilla mahdollisuus vaikuttaa jumalanpalveluksien toteutukseen?

Syyt/Merkitys

Nuorten aikuisten toiminta/tutkimusongelma 1:

Mikä on tärkeää nuorten aikuisten toiminnassa?

Mikä merkitys työntekijällä on toiminnassa?

Mikä merkitys toiminnan toteuttamiseen osallistuvilla vapaaehtoisilla ja muilla osallistujilla on?

Mikä on nuorten aikuisten toiminnan tavoite?

Minkälainen rooli tai asema toiminnalla on seurakunnassa? Pitäisikö roolin olla erilainen? Miten?

Jumalanpalveluselämä/tutkimusongelma 2:

Mikä merkitys mielestäsi jumalanpalvelusyhteydellä on nuorille aikuisille?

Kehittäminen

Nuorten aikuisten toiminta/tutkimusongelma 1:

Onko toiminnassa jotain kehitettävää? Mitä?

Mitä edellytyksiä toiminnan kehittäminen vaatii?

Mitä niin sanottu täydellinen nuorten aikuisten toiminta pitäisi sisällään?

Jumalanpalveluselämä/tutkimusongelma 2:

Onko jumalanpalveluksissa jotain kehitettävää? Mitä?

Mitä edellytyksiä kehittäminen vaatii?

NUORTEN AIKUISTEN KYSYMYKSET:**Perustiedot (ikä, sukupuoli)****Nuorten aikuisten toiminta/tutkimusongelma 1:**

Mitä nuorten aikuisten toimintaa tiedät Katariinan seurakunnan järjestävän?

Mihin nuorten aikuisten toimintaan olet osallistunut? Oliko/onko osallistuminen säännöllistä?

Jumalanpalveluselämä/tutkimusongelma 2:

Hoidatko jumalanpalveluselämääsi mitenkään? Missä?

Milloin viimeksi osallistuit jumalanpalvelukseen? Entä milloin viimeksi osallistuit Katariinan seurakunnan jumalanpalvelukseen?

Hoidatko/Miten hoidat hengellistä elämääsi?

Oletko tyytyväinen siihen miten hoidat hengellisyyttäsi?

Toiminta (toiminnan kuvaus nuoren aikuisen näkökulmasta)**Nuorten aikuisten toiminta/tutkimusongelma 1:**

Miten kuvailisit nuorten aikuisten toimintaa, johon osallistuit/osallistut?

Onko toimintaan osallistuvilla mahdollisuus vaikuttaa toiminnan sisältöön ja toteuttamiseen?

Osallistuitko / Osallistutko toiminnan toteuttamiseen?

Jumalanpalveluselämä/tutkimusongelma 2:

Jos olet osallistunut Katariinan seurakunnan järjestämiin jumalanpalveluksiin, millaiseksi luonnehtisit sen?

Syyt/Merkitys**Nuorten aikuisten toiminta/tutkimusongelma 1:**

Miksi lähdit alun perin mukaan toimintaan?

Mikä toiminnassa on merkityksellistä itsellesi?

Mikä merkitys työntekijällä on toiminnassa?

Mikä merkitys muilla osallistujilla on?

Mikä on mielestäsi nuorten aikuisten toiminnan tavoite? Päästäänkö siihen?

Tarjoaako toiminta mitään hengellisen elämän hoitamisen kannalta? Mitä?

Jumalanpalveluselämä/tutkimusongelma 2:

Mikä jumalanpalveluksessa on merkityksellistä itsellesi?

Tarjoaako toiminta mitään hengellisen elämän hoitamisen kannalta? Mitä?

Kehittäminen**Nuorten aikuisten toiminta/tutkimusongelma 1:**

Onko toiminnassa jotain kehitettävää? Mitä? Miksi?

Mitkä tekijät vaikuttavat siihen miten toiminta koetaan?

Onko toiminnassa kynnystä tulla toimintaan mukaan ja osallistua?

Mitä niin sanottu täydellinen nuorten aikuisten toiminta pitäisi sisällään?

Jumalanpalveluselämä/tutkimusongelma 2:

Haluaisitko osallistua jumalanpalveluksen toteuttamiseen/osallistutko? Miten?

Millainen olisi täydellinen jumalanpalvelus?